

Jaarverslag 2005

INHOUDSOPGAVE

Secretariaatsverslag

1.	Inleiding	5
2.	Organisatie	5
2.1	Bestuur	5
2.2	Ds. G.H. Kerstenhuis	6
2.3	Netherlands Institute for Multiparty Democracy (IMD)	7
3.	Activiteiten	7
3.1	Partijdag 2005	7
3.2	Plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen	8
3.2.1.	Regiobijeenkomsten / vitalisering plaatselijke kiesverenigingen	8
3.2.2.	Overleg provinciale propagandacoördinatoren	9
3.2.3.	Ledenwerfactie	9
3.3	Statuten	10
3.4	<i>De Banier</i>	10
3.5	Conferentie	11
3.6	Verkiezingen	11
3.6.1	Gemeenteraden (na herindeling)	11
3.6.2	Tweede Kamer / Provinciale Staten / Eerste Kamer	12
3.7	In- en extern overleg	12
3.7.1	Permanente campagnecommissie	12
3.7.2	Breed Bestuurlijk Overleg (BBO)	14
3.7.3	Commissie Interne Organisatie (CIO)	14
3.7.4	Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram	14
3.7.5	Burgemeesters	14
3.7.6	Overleg met bestuur ChristenUnie	15
3.7.7.	Voorzittersoverleg politieke partijen	15
3.8	Ad hoc commissies	15
3.8.1	Brochure over regeerambt en vrouw	15
3.8.2	Begeleidingscommissie mr.drs. S.O. Voogt	16
4.	Guido de Brès-Stichting	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Bestuur en personeel	17
4.3	Publicaties	18
4.4	Conferenties	19
4.5	Communicatie	20
4.6	Intern	21
4.7	Zicht	21
4.8	Tot slot	21
5.	Voorlichting en Vorming	22
5.1	Inleiding	22
5.2	Bestuur en personeel	22
5.3	Bestuurders Ondersteuning en Vorming	22
5.3.1	Congressen	22
5.3.2	Kadercursussen	23
5.3.3	Doelwit	23
5.3.4	Infoaanvragen Bestuurders	23
5.3.5	Digitale Nieuwsbrief	23
5.3.6.	Ondersteuning Wethoudersoverleg	23
5.3.7	Actualisering Toelichting op het Gemeenteprogram	24
5.3.8.	Straatsburg	24
5.3.9	Raamwerk Verkiezingsprogramma Gemeenteraad	24

5.4	Voorlichting	24
5.4.1	Infoaanvragen Algemeen	24
5.4.2	Folders	24
5.4.3	Beheer Websitedeel Voorlichting & Vorming	25
5.4.4	Wegwijsbeurs en Seniorenbeurs	25
5.5	Overige	25
5.5.1	Oost-Europa	25
5.5.2	Intern	25
5.5.3	Extern	26
	Bijlage	26
6.	SGP-Jongeren	27
6.1	Algemeen	27
6.2	Bestuur	27
6.3	Secties en sectieleden	27
6.4	Jeugdwerkadviseur	27
6.5	Jongerenwerker	28
6.6	Sectie Jongeren	28
6.7	Sectie KLIK	29
6.8	Sectie Ons Contact	29
6.9	Sectie Politiek	29
6.10	Sectie Publiciteit	30
6.11	Sectie Verenigingen	30
6.12	Ten slotte	30
7.	SGP-fracties in de Staten-Generaal	31
7.1	Tweede Kamer	31
7.1.1	Werkzaamheden	31
7.1.2	Voorlichting	31
7.1.3	Deelname commissies/besturen binnen en buiten de SGP	32
7.1.4	'SGP-ambtenaren'	32
7.1.5	Overleg met kerken	32
7.1.6.	Groen-kring	32
7.1.7	Residentiepauzediensten	32
7.1.8	Parlementaire activiteiten	33
7.1.9.	Prinsjesdag en Algemene Politieke Beschouwingen	33
7.1.10	Asielbeleid	33
7.1.11	Binnenlandse Zaken	33
7.1.12	Buitenlandse Zaken	33
7.1.13	Defensie	34
7.1.14	Economische Zaken	34
7.1.15	Financiën	34
7.1.16	Integratiebeleid	34
7.1.17	Justitie	34
7.1.18	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	34
7.1.19	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	35
7.1.20	Ontwikkelingssamenwerking	35
7.1.21	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	35
7.1.22	Verkeer en Waterstaat	35
7.1.23	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	35
7.1.24	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu	35
7.2	Eerste Kamer	36
8.	Eurofractie ChristenUnie-SGP	37
8.1	Inleiding	37
8.2	Personeel, CvA en SAE	37
8.3	Commissies	37
8.4	Portefeuilleverdeling	38
8.5	Werkbezoeken	38

8.6	Voorlichting	38
8.7	Dank	38
9.	Afsluiting	39
Bijlage 1	Agenda algemene vergadering 25 maart 2006 (incl. bijlagen)	40
Bijlage 2	Kwantitatieve overzichten	45
Bijlage 3	Verslag algemene vergadering 2 april 2005	46
 Financieel jaarverslag		
	Verslag van de penningmeester	55
	Samengevoegde balans per 31 december 2005	58
	Samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2005	59
	Accountantsverklaring	60

1. Inleiding

Het jaarverslag is een verantwoording van de bestuurlijke activiteiten van de geledingen in onze partij. Veel werk is met overtuiging verricht vanuit het beginsel van onze partij ten behoeve van de Nederlandse samenleving.

De vermaning van Mozes, de man Gods, kwam met regelmaat tot het volk Israël: "Zo zult gij heden weten, en in uw hart hervatten, dat de HEERE die God is, boven in den hemel, en onder op de aarde, niemand meer! En gij zult houden Zijn inzettingen en Zijn geboden, die ik u heden gebiede, opdat het u en uw kinderen na u welga" (Deut. 4:39-40a). Die vermaning de zonden te laten en de oproep om de HEERE te dienen en Zijn geboden te houden klonk ook - zij het met alle menselijke tekortkomingen - door in de politieke vergaderingen waarin vertegenwoordigers en bestuurders van de Staatkundig Gereformeerde Partij participeerden.

De omstandigheden zijn niet bemoedigend. De publieke opinie werkte niet in ons voordeel.

Er bestaan traditioneel veel vooroordelen en karikaturen over de SGP. In het jaar 2005 kwam er een rechterlijk vonnis met als consequentie: stopzetting van de subsidie aan de SGP. De interne verdeeldheid werkte nog minder in ons voordeel. De externe en interne ontwikkelingen vroegen in bestuurlijke zin veel tijd en inzet. Een verantwoording daarvan door en onder verantwoordelijkheid van de verschillende uit de hoofdstukindeling blijkende "geledingen" - als gevolg waarvan sommige zaken overigens meerdere keren kunnen zijn vermeld en ook de stijl onderling kan afwijken - vindt u in dit jaarverslag. Voor alles is voor ons nodig dat wij elkaar vasthouden en de gelederen gesloten houden rondom het geopende Woord van God. Het zal ons alleen welgaan, als wij Gods inzettingen en geboden houden. Dat is de boodschap waarvoor de Staatkundig Gereformeerde Partij moet staan en het blijft haar roeping die boodschap uit te dragen in een maatschappij waarin men geloof en religie buiten de politieke orde plaatst.

2. Organisatie

2.1 Bestuur

In de vacature die is ontstaan als gevolg van het periodiek aftreden en het zich niet herkiesbaar stellen van ds. D.J. Budding is in de op 2 april 2005 gehouden algemene vergadering gekozen ds. A. Vlietstra.

In de vacature die is ontstaan door het periodiek aftreden en het zich niet opnieuw herkiesbaar stellen van de heer ir. A. Waaijenberg is door deze algemene vergadering de heer mr. M.J.W. Hoek gekozen. In de op 16 juni 2005 gehouden vergadering van het Hoofdbestuur is op informele wijze afscheid genomen van de heer A. Waaijenberg.

De periodiek aftredende bestuursleden ds. D. Heemskerk en H. Uil zijn door dezelfde algemene vergadering herkozen.

Medio december 2005 zijn de heren ds. J.H. van Daalen en drs. J. van Belzen helaas tussentijds afgetreden. Het Hoofdbestuur is ds. Van Daalen zeer erkentelijk voor zijn jarenlange inzet als 2° partijvoorzitter en tevens redactielid van *De Banier*. Ook de heer Van Belzen wordt hartelijk dank gezegd voor zijn werkzaamheden voor en betrokkenheid bij het werk van de SGP.

Het Hoofdbestuur bestond op 31 december 2005 uit de volgende personen:

- ds. A. van Heteren Partijvoorzitter
- W. Kolijn Algemeen voorzitter
- drs. P.A. Zevenbergen Secretaris
- J.D. Heijkamp Penningmeester

- mr. P.J. den Boef
- dr.ir. A.G. Bregman
- ds. C.A. van Dieren
- ds. D. Heemskerk
- mr. M.J.W. Hoek
- J.P. Tanis
- H. Uil
- ds. A. Vlietstra
- P.T. de Vries

Het Hoofdbestuur heeft in 2005 in totaal 10 keer vergaderd. Het dagelijks bestuur heeft 6 keer vergaderd. Er is geen gezamenlijke vergadering geweest van het Hoofdbestuur met de leden van de Raad van Advies. In verband met het gewijzigde tijdstip waarop de partijdag wordt gehouden, is dat moment van overleg van december (laatstelijk 2004) naar januari (2006) verplaatst.

Er is ook één keer vergaderd door het dagelijks bestuur met een afvaardiging van het bestuur van de SGP-Jongeren. Dit gebruikelijke jaarlijkse overleg is bedoeld om elkaar te informeren en om activiteiten op elkaar af te stemmen.

Tot slot zij nog vermeld dat eenmaal is vergaderd met de burgemeesters die lid zijn van de SGP. De afspraak is gemaakt dat in het vervolg jaarlijks door het Hoofdbestuur met hen zo'n overleg zal worden gehouden tezamen met de (euro-)parlementariërs.

De heer ir. B.J. van der Vlies woont als adviseur de vergaderingen van het Hoofdbestuur bij. Verder worden bestuursvergaderingen bijgewoond door de heren J.P. van der Bas (hoofd partijbureau) en mr. V.A. Smit (algemeen secretaris).

Een bijzondere dag voor de SGP was 7 september 2005. Op die dag is vonnis gewezen in het geding van de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann e.a. tegen enerzijds de SGP en anderzijds de Staat. Voorzover het om de SGP zelf ging zijn eiseressen niet-ontvankelijk verklaard. Echter, de vordering tegen de Staat is wel toegewezen in die zin dat voor recht is verklaard dat de Staat handelt in strijd met het VN-Vrouwenverdrag op grond waarvan de Staat is bevolen geen subsidie op grond van de Wet subsidiering politieke partijen meer toe te kennen aan de SGP. Omdat het vonnis "uitvoerbaar bij voorraad" is verklaard, heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de voor 2006 aangevraagde subsidie reeds geweigerd. Zowel de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann e.a. als de Staat zijn tegen het desbetreffende vonnis in hoger beroep gegaan. De SGP heeft zich trouwens als belanghebbende partij gevoegd in het door de Staat ingestelde hoger beroep.

2.2 Ds. G.H. Kerstenhuis

In het ds. G.H. Kerstenhuis zijn de algemeen secretaris, de medewerkers van het partijbureau en die van de verschillende partijgeledingen gehuisvest. In het afgelopen jaar zijn in dienst getreden de heer K. van der Laan (per 1 september 2005) als medewerker van de SGP-Jongeren (deeltijd) en mw. C.W. de Jong (per 7 november 2005) als medewerkster partijbureau (deeltijd). De deeltijdbenoeming van de heer mr. V.A. Smit (algemeen secretaris) is uitgebreid tot een benoeming in voltijd (per 1 augustus 2005).

Verder heeft van 14 februari tot 1 juli 2006 dhr. P. Smit bij Voorlichting&Vorming voor één dag per week stage gelopen voor zijn opleiding communicatie aan de Christelijke Hogeschool Ede en heeft mw. E. van Herk van 10 november 2005 tot en met 27 januari 2006 haar stage voor de opleiding directiesecretaresse aan het Hoornbeeckcollege binnen het partijbureau volbracht.

De heer J.A. Meerkerk (medewerker SGP-Jongeren) heeft per 1 september zijn arbeidsovereenkomst beëindigd. Ook de arbeidsovereenkomst van mw. D.A. Slagman is beëindigd, per 1 oktober 2005.

Op zondag 10 april 2005 is de heer drs. J. Mulder op het alleronverwachtst overleden. Hij heeft bijna twintig jaar zijn krachten gegeven aan het studieceterum van de SGP, de Guido de Brès-Stichting. Hij heeft niet alleen veel betekend voor de uitbouw van het studieceterum, maar heeft ook veel werk verzet voor de SGP in het algemeen, zowel in ons land als daarbuiten. De weerslag daarvan is te vinden in de talrijke publicaties die hij het licht heeft doen zien vanuit en over de SGP. Onze gevoelens van meeleven gaan uit naar zijn vrouw, (klein)kinderen en moeder. Wij wensen hen van harte de ondersteuning en kracht van de Heere toe.

De personele bezetting van het ds. G.H. Kerstenhuis was op 31 december 2005 als volgt:

Algemeen secretaris

- mr. V.A.Smit

Partijbureau

- J.P. van der Bas Hoofd partijbureau
- F. van der Zwan Financiële administratie

- mw. M. van Eijk Leden- en abonnementenadministratie SGP-Jongeren
- mw. C.W. de Jong Leden- en abonnementenadministratie

Studiecentrum

- drs. J.W. van Berkum Wetenschappelijk medewerker
- dr. G. van der Hoek Vaste vrijwilliger

Voorlichting & Vorming

- mw. drs. R. Biemond Voorlichtingsfunctionaris
- M.J. van Leeuwen Medewerker
- drs. J.A. Schippers Project Oost-Europa (parttime)

SGP-Jongeren

- drs. G. van Veldhuizen Jeugdwerkadviseur
- K. van der Laan Medewerker (parttime)

De medewerkers van het partijbureau worden voor het opvangen van “piekwerkzaamheden” bijgestaan door de heer J.H. van Zaane, die dat op vrijwillige basis doet.

Het pand aan de Laan van Meerdervoort is eigendom van de Stichting Huisvestingszaken SGP. Het bestuur van die stichting is voor wat betreft de samenstelling daarvan identiek aan die van de Vereniging Staatkundig Gereformeerde Partij, kortweg: het Hoofdbestuur.

2.3 Netherlands Institute for Multiparty Democracy (IMD)

In het bestuur van het IMD heeft namens de SGP dr. C.S.L. Janse zitting. Van de Raad van Toezicht maken deel uit de heren J. Dankers en mr. R.A.C. Donk. Plaatsvervangend lid van de Raad van Toezicht is de heer drs. G. Nieuwenhuis. De heer ing. K.A. de Vries BEd werkt voor het IMD namens de SGP als partijcoördinator met een aanstellingsomvang van 0,4 fte.

Het IMD houdt zich bezig met activiteiten ter ondersteuning van politieke partijen in ontwikkelingslanden. Dit gebeurt via twee programmalijnen. Ten eerste worden in samenwerking met de verschillende partijen in een land activiteiten ontwikkeld die de samenwerking tussen de partijen bevorderen. Een gelijk speelveld maar ook een conflictoplossend mechanisme zijn voor goed functionerende meerpartijen democratieën uiterst belangrijk. Ten tweede wordt per partij een project ontwikkeld waarin aandacht wordt besteed aan versterking van de inwendige structuur. Gedacht kan dan worden aan het schrijven van een partij- en verkiezingsprogramma, maar ook aan meer triviale zaken, zoals financiële administratie, ledenadministratie en communicatie- en medialijnen. In het afgelopen jaar hebben de politieke jongerenorganisaties initiatieven ontplooid om als partnerorganisatie voor vergelijkbare organisaties een platformfunctie te vervullen. De SGP-Jongeren hebben daartoe Willem Schaafsma als hun vertegenwoordiger naar dit platform afgevaardigd. Meer informatie over het IMD is te vinden op de sites van het IMD, www.nimd.org, www.imdkc.org, www.democracyagenda.org. Daar kan ook worden ingeschreven voor een gratis abonnement op de digitale nieuwsbrief.

De partijcoördinator van de SGP participeert in drie landenteams, namelijk Mali, Ghana en Kenia. In het afgelopen jaar lag het zwaartepunt van zijn activiteiten bij het programma in Kenia. Tevens was hij betrokken bij initiatieven om een Europabreed netwerk van vergelijkbare organisaties te initiëren. Daarnaast kan een deel van zijn tijd worden ingezet voor voorlichting over het werk van het IMD binnen de SGP en haar verschillende geledingen.

3. Activiteiten

3.1 Partijdag 2005

Op 2 april 2005 werd de jaarlijkse partijdag gehouden. Voor een uitgebreid verslag daarvan, wordt verwezen naar bijlage 3.

In dit verband zij vermeld dat een groot aantal personen zich jaarlijks inzet om die dag goed te laten verlopen. Dit betreft zowel de medewerkers van het partijbureau als externe personen zoals de

organist en een fotograaf. Ook de leden van de stembureau, dat jaarlijks van samenstelling wisselt, leveren een belangrijke bijdrage aan het welslagen van de partijdag. Dat laatste geldt zeker ook voor de leden van de regelingscommissie. Deze commissie is elk jaar opnieuw weer uit ongeveer dezelfde groep van personen samengesteld, waaruit blijkt dat de trouw buitengewoon groot is. Het bestuur van de plaatselijke kiesvereniging te Utrecht levert daar een belangrijke bijdrage aan. Al dit werk geschiedt op de achtergrond, zoals vermeld door sommige personen al tientallen jaren lang. Via dit jaarverslag is een woord van hartelijke dank aan al die voor de bezoekers "onzichtbare", maar ook voor een goede organisatie "onmisbare" SGP-ers op z'n plaats. Waarvan akte!

3.2 Plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen

3.2.1. Regiobijeenkomsten / vitalisering plaatselijke kiesverenigingen

In de periode oktober 1996 - april 1997 is op initiatief van het Hoofdbestuur een tiental zogenaamde regioavonden gehouden. Na afloop van deze eerste serie regioavonden is besloten een dergelijke cyclus waarbinnen het Hoofdbestuur binnen een bepaalde periode alle regio's bezoekt, voort te zetten. Met een tweede cyclus is in 1999 begonnen. Aan die tweede cyclus is echter nauwelijks uitvoering gegeven, mede vanwege organisatorische redenen. Het Hoofdbestuur heeft in 2004 besloten de "draad weer op te pakken".

Het is de bedoeling om in zo'n 2½ jaar tijd in 15 verschillende regio's een dergelijke bijeenkomst te beleggen. Tijdens die bijeenkomsten zal door het Hoofdbestuur vooral aandacht worden gegeven aan onderwerpen als het hoe en waarom van de partijorganisatie en bevordering van de aantrekkingskracht van ledenvergaderingen. Bij dat laatste gaat het bijvoorbeeld om een juiste balans tussen bezinning op politieke thema's enerzijds (hoofdzaak) en huishoudelijke zaken anderzijds (bijzaak). En om de zorg voor een afwisselend programma met voldoende tijd voor interactie/discussie. Het betreft tenslotte politieke bijeenkomsten.

De regiobijeenkomsten worden geleid door de algemeen voorzitter van het Hoofdbestuur, de heer W. Kolijn. Daarnaast zijn een of meerdere andere leden van het Hoofdbestuur aanwezig. Verder bezoekt zo mogelijk ten minste één lid van de fractie van de SGP in de Tweede Kamer deze bijeenkomsten. Tot slot zijn ook medewerkers van de verschillende geledingen (Guido de Brès-Stichting, Voorlichting & Vorming en SGP-Jongeren) aanwezig.

Het programma bestaat uit een door de heer Kolijn te houden lezing met als thema "*Hoe houden (en krijgen) wij onze kiesvereniging vitaal?*" Vervolgens wordt aan de hand van een aantal stellingen/vragen plenair of in kleinere groepjes daarover verder gediscussieerd en worden ervaringen uitgewisseld. Het resultaat wordt achteraf neergelegd in een aan de deelnemers toe te zenden document dat dient als handvat om zowel de discussie in de regio voort te zetten als ter evaluatie voor een volgende bijeenkomst om te bezien wat er nu feitelijk mee is gedaan in de tussenliggende periode.

In 2004 zijn de eerste twee van de in totaal vijftien te beleggen regiobijeenkomsten gehouden en (intern) geëvalueerd. Op grond van bedoelde evaluatie is besloten de nieuwe opzet van de bijeenkomsten ongewijzigd voort te zetten. Wel wordt geprobeerd de bijeenkomsten (nog) nadrukkelijker onder de aandacht te brengen van de kiesverenigingen en de leden daarvan. Gebleken is dat uitnodigingen niet altijd (tijdig) op de juiste plaats aankomen. Helaas geeft ook een aantal kiesverenigingen zondermeer geen gehoor aan de oproep de regiobijeenkomsten te bezoeken. Verder is inmiddels het aantal bijeenkomsten per vergaderseizoen vermeerderd in het streven ervoor te zorgen dat alle vijftien regio's elke twee à drie jaren zullen worden bezocht. Belangrijk is ook dat inmiddels is voorzien in een sluitend netwerk van "ondersteuning" voor plaatselijke kiesverenigingen. Daartoe is de kadercursus van de SGP-Jongeren ook opengesteld voor bestuursleden van plaatselijke kiesverenigingen. In die cursus komen hele praktische onderwerpen aan de orde zoals de vraag hoe een ledenvergadering kan worden opgezet, etc. Een andere vorm van ondersteuning is het op verzoek informeren over mogelijke sprekers die over een bepaald onderwerp "een lezing op de plank hebben liggen". Tot slot worden de provinciale verenigingen actief betrokken bij het gestructureerd en frequent onderhouden van contacten met de kiesverenigingen. Zij hebben de taak om enerzijds de kiesverenigingen te enthousiasmeren en anderzijds in een vroegtijdig stadium negatieve ontwikkelingen te signaleren. Door personen vanuit de verschillende provinciale

verenigingen gezamenlijk met enige regelmaat te laten overleggen met de medewerkers van het ds. G.H. Kerstenhuis, wordt uitwisseling van informatie en ideeën bevorderd.

In 2005 is een vijftal regiobijeenkomsten gehouden, namelijk in "Gelderland-Noord", "Zuid-Holland (Groene Hart)", "Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland, Zeeuws-Vlaanderen", "Zuid-Holland (Alblasserwaard en Vijfheerenlanden)" en "Friesland, Groningen en Drenthe".

3.2.2. Overleg provinciale propagandacoördinatoren

Zoals hiervoor reeds is vermeld, is naar aanleiding van een tweetal in 2004 gehouden regiobijeenkomsten geconcludeerd dat "nazorg" van cruciaal belang is. Dit betreft zowel het bereiken van de plaatselijke kiesverenigingen die niet naar de regiobijeenkomsten komen als het bieden van praktische ondersteuning aan kiesverenigingen die de vitaliteit willen doen toenemen. Een vorm van "nazorg" is dat wordt voorzien in een sluitend netwerk van "ondersteuning" van plaatselijke kiesverenigingen.

Om bovenbedoelde ondersteuning te bewerkstelligen is binnen elke provinciale vereniging (al dan niet uit het midden van het desbetreffende bestuur) een "coördinator" benoemd. Hij heeft als taak jaarlijks met alle plaatselijke kiesverenigingen een keer contact te hebben over het reilen en zeilen in die kiesvereniging (visitatie) en die ook desgevraagd behulpzaam te zijn bij het proces van vitalisering. Daarnaast moet hij ook verkeerde ontwikkelingen signaleren en zonodig en mogelijk pro-actief de kiesverenigingen enthousiasmeren.

Bedoelde coördinatoren komen gezamenlijk regelmatig bijeen (bijv. 1 à 2 keer per jaar) met medewerkers vanuit het ds. G.H. Kerstenhuis onder leiding van de algemeen voorzitter (landelijk "vitaliseringsoverleg"). Dit overleg staat in het teken van het uitwisselen van informatie over plaatselijke kiesverenigingen en over nieuwe ideeën (goede praktijken). Dit biedt tevens de gelegenheid om als landelijke SGP informatie door te geven aan en te ontvangen van deze coördinatoren zodat een beter zicht ontstaat op kwijnende plaatselijke kiesverenigingen en in een vroegtijdiger stadium, desnoods vanuit of in overleg met het Hoofdbestuur kan worden "geïntervenieerd". Door regelmatig samen te komen in een landelijk "vitaliseringsoverleg" wordt bovendien voorkomen dat de coördinatoren een te vrijblijvende taakopvatting (gaan) huldigen. Het bovenstaande kan worden gezien als een voortgaan op de weg zoals die bij brief d.d. 5 april 2002 door het Hoofdbestuur aan de besturen van de provinciale verenigingen al is voorgehouden. Daarin is onder meer vermeld: "Omdat provinciale verenigingen goed op de hoogte zijn van de plaatselijke situatie, wil het hoofdbestuur er bij de besturen daarvan op aandringen, attent te willen zijn op sluimerende kiesverenigingen en zo mogelijk door begeleiding een bijdrage te leveren ter voorkoming van opheffing. Daarnaast zou het hoofdbestuur graag in een vroeg stadium een signaal ontvangen, wanneer een opheffing dreigt." Door bovenbedoelde structuur krijgt het in laatstbedoelde brief nog min of meer vrijblijvende verzoek een meer "regisserend" karakter.

Het bovenbedoelde overleg wordt daarnaast ook gebruikt voor uitwisseling van informatie met betrekking tot de door de besturen van de provinciale verenigingen te voeren campagnes in het kader van de verkiezing van de leden van provinciale staten.

In 2005 is 1 keer overleg gevoerd met de provinciale propagandacoördinatoren.

3.2.3. Ledenwerfactie

Tijdens de op 2 april 2005 gehouden partijdag is een nieuwe ledenwerfactie van start gegaan. Hoewel partijvorming principieel geen doel op zichzelf mag zijn, maar een middel is om een doelstelling te verwezenlijken, moet actieve ledenwerving een voortdurend punt van aandacht zijn van besturen van plaatselijke kiesverenigingen. Het gaat om het belang van een zo'n groot mogelijke en vooral meelevende achterban met een grote betrokkenheid op staatkundig gereformeerde politiek. Helaas vermindert in het algemeen de belangstelling voor het verenigingsleven. De "concurrentie" van andere verenigingen en activiteiten is sterk toegenomen. De individuele moderne mens wenst zich niet te binden aan een politieke partij met een compleet programma. Maatschappelijke en/of politieke betrokkenheid beperkt zich veelal tot enkele specifieke onderwerpen (one-issue organisaties). Daarbij komt dat het bijzondere van de overheid, zijnde Gods dienares (Rom. 13), en

dus niet te vergelijken met andere maatschappelijke verbanden, steeds minder wordt aangevoeld of erkend.

Hoewel de SGP niet mag klagen over de inzet van vele leden en de grote betrokkenheid van duizenden jongeren en ouderen zijn er toch zorgen over de betrokkenheid van de achterban. Naast goed tot zeer goed functionerende kiesverenigingen is er een toenemend aantal dat een kwijnend bestaan leidt. Ook binnen de kring van (potentiële) SGP-ers zien sommigen politiek bedrijven als een vrijblijvende hobby in plaats van een bijbelse plicht.

Zoals hierboven reeds is vermeld, is het instandhouden van de SGP als politieke partij geen doel op zich, maar dient dat gezien te worden als een middel om te trachten “de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen in den lande” (art. 2 van het Program van Beginselen). In dit streven spelen de plaatselijke kiesverenigingen een cruciale rol. Immers, de kiesverenigingen vormen de basis van de partij en zijn dus van groot belang als het gaat om het vasthouden van de betrokkenheid van de achterban. En kiesverenigingen bestaan uit leden, waarmee duidelijk zal zijn dat ledenwerving dus daarom continue aandacht behoort te krijgen.

Alle kiesverenigingen zijn tijdens de op 2 april 2005 gehouden partijdag opgeroepen mee te doen met de landelijk ingezette ledenwerfactie. De actie eindigt formeel op 7 maart 2006, de dag van de raadsverkiezingen. Zoals hierboven al is vermeld, maar het kan niet genoeg worden benadrukt, laat dat uiteraard onverlet dat ledenwerving als zodanig wél door moet gaan.

Als beloning ontvangt elk nieuw lid gedurende een half jaar een gratis abonnement op *De Banier*. Elk 5e nieuw lid ontvangt daarnaast gratis het boekje: "Toelichting op het Program van Beginselen van de Staatkundig Gereformeerde Partij". Elk 50e nieuw lid krijgt daarnaast (met eventuele echtgenote) een rondleiding door het Tweede Kamergebouw met een ontmoeting met onze kamerleden. Elk 500^e nieuw lid krijgt daarnaast bezoek van de algemeen voorzitter en de fractievoorzitter van de SGP in de Tweede Kamer die een cadeaubon overhandigen van € 250,= Het lid dat het laatst bereikte 500-voud vol maakt wordt tijdens de partijdag bekendgemaakt en ontvangt (aldaar) uit handen van de algemeen voorzitter een cadeaubon van € 500,=

De besturen van de 5 kiesverenigingen die de meeste nieuwe leden hebben aangebracht, zullen ook tijdens de partijdag bekend worden gemaakt en ontvangen ook een rondleiding door het Tweede Kamergebouw met een ontmoeting met de Tweede Kamerleden van de SGP.

In dit verband wordt ook nog nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het feit dat regelmatig leden verhuizen waarbij geen verhuisbericht wordt doorgegeven en de kiesvereniging in of nabij de nieuwe woonplaats daarover niet wordt geïnformeerd door de kiesvereniging waar die persoon lid was of dat zo'n "ontvangende" kiesvereniging naar aanleiding van zo'n bericht helemaal geen actie onderneemt. Wanneer vanuit het partijbureau dergelijke personen "niet kunnen worden opgespoord", en zij dus bij geen enkele plaatselijke kiesvereniging meer thuishoren, moeten zij als lid uit het bestand worden verwijderd. Het mag natuurlijk niet voorkomen dat de SGP op deze manier leden (letterlijk) uit het oog verliest en dus kwijt raakt. Toch is dat jaarlijks met tientallen leden helaas wél het geval! Alle besturen van plaatselijke kiesverenigingen worden daarom dringend opgeroepen hun verantwoordelijkheid ook ten aanzien daarvan te verstaan.

3.3 Statuten

Een niet gering aantal kiesverenigingen heeft nog steeds geen statuten. Een aantal kiesverenigingen is daar in het achterliggende jaar echter wel mee bezig geweest.

Van een vijftal kiesverenigingen is het concept van de statuten of van een beoogde wijziging daarvan, van commentaar voorzien en vervolgens ook goedgekeurd. Een drietal concepten wacht nog op goedkeuring in verband met daarin aan te brengen wijzigingen.

3.4 De Banier

De Banier geeft elke veertien dagen, behoudens in de vakantieperiode, de gelegenheid om kennis te nemen van het werk van de SGP en betrokkenheid bij de partij te tonen door van dichtbij te willen volgen van wat er in en om de partij en in de samenleving speelt.

In het afgelopen jaar is *De Banier* weer 24 keer verschenen waaronder 4 keer in een oplage voor alle leden. Het aantal betalende abonnees is 6.159 (in 2004: 6.120).

De heer R. Stark te Zwartebroek spreekt *De Banier* in op cassettebandjes ten behoeve van blinden en slechtzienden. Hij heeft ervaring met dit werk opgedaan bij de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden (CBB). *De Banier* in gesproken versie komt in de week na het verschijnen van de "papierene" versie uit. Een achttal personen maakt van deze mogelijkheid gebruik. Het Hoofdbestuur is de heer Stark zeer erkentelijk voor de ook in het achterliggende jaar weer verrichte werkzaamheden.

De redactie van *De Banier* bestaat op dit moment uit:

- W. Koliijn (hoofdredacteur)
- mr. V.A. Smit (eindredacteur)
- drs. M. de Bruyne
- ds. A. van Heteren
- drs. G. van Veldhuizen
- ir. B.J. van der Vlies

De redactie heeft in 2005 twee keer vergaderd.

3.5 Conferentie

Aan het doordenken van de praktische uitwerking van het SGP-beginsel tracht het Hoofdbestuur, in samenwerking met de geledingen (SGP-Jongeren, Guido de Brès-Stichting en Voorlichting & Vorming) en de Tweede Kamerfractie, o.a. invulling te geven door het jaarlijks organiseren van een conferentie.

In 2005 heeft die bijeenkomst plaatsgevonden op 2 december. Het onderwerp was "De islam in huis" naar de gelijklopende titel van een door de heer drs. E.J. Brouwer opgestelde partijnotitie over dit onderwerp. De sprekers waren de heren mr. C.G. van der Staaij, prof.dr. J.J.G. Jansen (arabist, hoogleraar hedendaags islamitisch denken, Universiteit Utrecht), ir. R. Bal (lid Contactorgaan Moslims en Overheid (CMO) en directeur ISBO Nieuwegein, koepelorganisatie voor islamitisch basis- en voortgezet onderwijs) en drs. M. de Koning (antropoloog, werkzaam bij het Institute for the Study of Islam in the Modern World (ISIM) te Leiden).

De forumdiscussie vond plaats onder leiding van de heer dr. E. Dijkgraaf met medewerking van de hiervoor vermelde sprekers.

Aan de conferentie hebben meer dan 250 bezoekers deel genomen. Iedere bezoeker heeft een exemplaar van de notitie met de titel "De islam in huis" bij de uitnodiging toegezonden gekregen. Na de conferentie is een exemplaar daarvan toegezonden aan SGP-ers die parlementariër zijn, gedeputeerde, lid van provinciale staten, burgemeester, wethouder of raadslid.

Op verzoek is de notitie verder toegezonden aan belangstellenden. De notitie is te downloaden van de website van de SGP.

3.6 Verkiezingen

3.6.1 Gemeenteraden (na herindeling)

In een aantal gemeenten is er een verkiezing geweest van de leden van de gemeenteraad. Dit in verband met een gemeentelijke herindeling. De werkzaamheden die daaruit voortvloeiden zijn voor het partijbureau van weinig betekenis geweest. Deze zogenoemde "herindelingsverkiezingen" zijn voor de SGP overigens gunstig verlopen als het gaat om behoud van of zelfs uitbreiding van het aantal raadszetels en wethoudersposten (Katwijk en Utrechtse Heuvelrug).

Veel werk is verzet in verband met de inmiddels op 7 maart 2006 gehouden (reguliere) gemeenteraadsverkiezingen. Bij brief d.d. 29 juni 2005 is de besturen van de gemeentelijke kiesverenigingen toegezonden een "Tijdschema raadsverkiezingen", een "Raamwerk verkiezingsprogramma en checklist onderwerpen" en een "Handleiding publiciteit". Bij afzonderlijke brief d.d. 12 december 2005 zijn de kiesverenigingen nog eens expliciet gewezen op de "machtigingsprocedure".

Alle kiesverenigingen die aan de raadsverkiezingen wensten deel te nemen - al dan niet in de vorm van een verticaal met de ChristenUnie verbonden kandidatenlijst - hebben een machtiging moeten vragen aan het Hoofdbestuur om de naam "Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)" boven de

kandidatenlijst te kunnen plaatsen. In het geval sprake was van een verticaal met een andere partij verbonden lijst, was daarop de zogenoemde samenwerkingsregeling van toepassing. Deze door de "Commissie richtlijn samenwerking ChristenUnie", bestaande uit de heren W. Koliijn (voorzitter), drs. J. van Belzen, drs. P.A. Zevenbergen en mr. V.A. Smit (secretaris), na overleg met de "Werkgroep evaluatie richtlijn samenwerking ChristenUnie", bestaande uit een aantal SGP-ers (wethouders en bestuursleden van plaatselijke kiesverenigingen) die daarmee direct te maken hebben, opgestelde regeling, is in maart 2005 unaniem door het Hoofdbestuur vastgesteld. De regeling voorziet in meer aandacht voor zowel de specifieke (historische) omstandigheden van het individuele (lokale) geval als een meer inhoudelijke programmatische beoordeling van een voorgenomen samenwerking. Verder is de zogenoemde "Dordtse variant" uit de regeling gehaald. Ondanks deze aanmerkelijke verruiming - op grond waarvan machtigingen zijn verleend die onder de "oude regeling" zeker niet zouden zijn afgegeven - bleek de regeling op groot verzet te stuiten toen een viertal verzoeken om een machtiging te geven om de naam "SGP" boven een verticaal met de ChristenUnie te verbinden kandidatenlijst niet werd ingewilligd omdat een vrouw een evident verkiesbare plaats innam op die lijst. In het belang van de eenheid in de partij is die besturen alsnog een machtiging verleend, waarvan in twee gevallen ook daadwerkelijk alsnog gebruik is gemaakt. Een en ander is voor het Hoofdbestuur aanleiding geweest te besluiten een eventueel naar aanleiding van de brochure over "regeerambt en vrouw" te wijzigen samenwerkingsregeling samen met de eventueel ook uit die brochure voortvloeiende gevolgen voor de partijorganisatie ter besluitvorming voor te leggen aan een extra algemene ledenvergadering, de zogenoemde huishoudelijke vergadering.

Voor de op 7 maart 2006 gehouden raadsverkiezingen zijn in totaal 116 machtigingen verleend, waarvan 41 voor een verticaal met de ChristenUnie verbonden kandidatenlijst. In één geval is sprake van een verticaal verbonden lijst met een Hervormde KiesVereniging (HKV). In 74 gemeenten is door de SGP zelfstandig aan de verkiezingen deelgenomen.

3.6.2 Tweede Kamer / Provinciale Staten / Eerste Kamer

Met het oog op de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer D.V. op woensdag 16 mei 2007 heeft het Hoofdbestuur zich beraden over de voordracht van een lijsttrekker. Het Hoofdbestuur is verheugd dat de heer ir. B.J. van der Vlies zich andermaal daarvoor beschikbaar heeft gesteld. Het Hoofdbestuur is zeer content over de wijze waarop de heer Van der Vlies zijn ambt uitoefent. Mede gelet op zijn jarenlange ervaring beschikt hij over een grote deskundigheid en veel (parlementaire) ervaring. Daarbij komt dat hij breed het vertrouwen geniet, zowel binnen als buiten de partij. En natuurlijk is de partij gediend met een zekere mate van stabiliteit en continuïteit nu het zich in een cruciale periode in haar bestaan bevindt.

Verder is een planning opgesteld met betrekking tot het opstellen van de kandidatenlijst en is de zogenoemde "programmacommissie" ingesteld (zie verder onder "Permanente campagnecommissie"). Ook de planning met betrekking tot de op woensdag 7 maart 2007 te houden verkiezing van de leden van provinciale staten en de nadien door deze personen te kiezen leden van de Eerste Kamer D.V. op dinsdag 29 mei 2007 is door het Hoofdbestuur vastgesteld. De uitvoering van een en ander zal in 2006 ter hand worden genomen.

3.7 In- en extern overleg

3.7.1 Permanente campagnecommissie

De permanente campagnecommissie, waarvan de algemeen secretaris voorzitter is, heeft in verkiezingstijd als belangrijkste taken om te zorgen voor een goede bemensing van de drie in die tijd in te stellen (sub)commissies, te weten de "programmacommissie", de "strategiecommissie" en de "commissie faciliteiten", zodat de taken adequaat kunnen worden uitgevoerd en te zorgen voor de algehele coördinatie van de verkiezingscampagne. De voorzitters van de commissies fungeren in campagnetijd als dagelijks bestuur van de campagnecommissie zodat slagvaardig kan worden opgetreden. De drie (sub)commissies hebben elk een eigen helder afgebakende taak. Zo heeft de programmacommissie als taak om te zorgen voor een goed verkiezingsprogramma. Bij het schrijven wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van ideeën uit de achterban. Dit kan bijvoorbeeld door deskundigen te laten reageren op conceptteksten. De voorzitter van de programmacommissie kan een interne of externe deskundige zijn. Deze voorzitter wordt benoemd

door het Hoofdbestuur, op voordracht van de campagnecommissie. De programmacommissie wordt 1½ jaar voor de verkiezingen ingesteld.

De strategiecommissie heeft als taak om een strategisch plan te ontwikkelen met daarin omschreven welke doelgroepen met welke boodschappen op welke wijze geconfronteerd worden en heeft als taak om aan de hand van dit plan activiteiten uit te voeren, zoals het schrijven van sprekersnotities over lastige onderwerpen, etc. De algemeen voorzitter van de partij is voorzitter van de strategiecommissie.

De commissie faciliteiten organiseert alle activiteiten waartoe de strategiecommissie dan wel de campagnecommissie besluit, zoals de organisatie van bijeenkomsten en werkbezoeken en de verspreiding van programma's, flyers, folders, verkiezingskranten, etc. Deze commissie heeft dus een puur uitvoerende taak. Het hoofd partijbureau is voorzitter van de commissie faciliteiten.

De strategie- en faciliteitencommissie worden 1 jaar voor de verkiezingen ingesteld. Bij tussentijdse verkiezingen worden de drie hierboven vermelde (sub)commissies uiterlijk één week na de val van het kabinet ingesteld.

Ruim vóór de verkiezingen wordt iemand (één formatieplaats) tijdelijk vrijgesteld dan wel iemand van buiten aangezocht om goed in te kunnen spelen op de grote hoeveelheid extra werk die er nu eenmaal is in campagnetijd. Dit geldt zeker als er zowel gemeenteraads- of Provinciale Staten- als Tweede Kamerverkiezingen zijn in één jaar. Deze persoon zal met name bezig zijn met de commissie faciliteiten. De campagneleider zit in alle commissies, is geen voorzitter van één van de commissies en kan zowel intern als extern geworven worden.

De permanente campagnecommissie bestaat thans uit de volgende personen:

- J.P. van der Bas
- drs. J.W. van Berkum
- mw. drs. R. Biemond
- drs. M. de Bruyne
- J.D. Heijkamp
- mw. J. de Jong (secretaresse)
- W. Kolijn
- mr. V.A. Smit (voorzitter)
- drs. G. van Veldhuizen
- ir. B.J. van der Vlies (in verkiezingstijd en naar behoefte)

In verkiezingstijd wordt aan de permanente campagnecommissie de voor die verkiezingen benoemde campagneleider tijdelijk toegevoegd.

De permanente campagnecommissie heeft in 2005 zes keer vergaderd. Aan de orde zijn geweest onderwerpen als de gemeenteraadsverkiezingen, de ledenwerfactie, het referendum van de Europese grondwet en de representatie van de SGP bij beurzen.

De op zaterdag 28 mei 2005 gehouden Open Dag van de SGP-fractie in de Tweede Kamer bleek opnieuw zeer te worden gewaardeerd. Een dergelijke dag zal D.V. ook in volgende jaren worden georganiseerd.

Op voordracht van de permanente campagnecommissie is eind 2005 de programmacommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit de volgende personen:

- drs. P.A. Zevenbergen (voorzitter)
- drs. J.W. van Berkum (secretaris)
- W. Kolijn
- ir. B.J. van der Vlies
- mr. C.G. van der Staaij
- drs. M. de Bruyne
- mw. drs. R. Biemond
- drs. G. van Veldhuizen
- W. Büdgen
- dr. E. Dijkgraaf
- H.A. Lamboij
- T. van Oostenbrugge
- mr. A. Weggeman
- J. van de Lagemaat

De fractiemedewerkers treden op als adviseur met betrekking tot de "eigen" beleidsterreinen. Zodra de kandidatenlijst bekend is, worden de nummers 2 en 3 op die lijst als lid aan de programmacommissie toegevoegd. In verband met de uitspraak van de Haagse rechtbank op grond waarvan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de SGP de subsidie voor politieke partijen voor 2006 heeft geweigerd, wordt (nog) geen campagneleider aangesteld en zal die dus ook niet worden toegevoegd aan de programmacommissie.

3.7.2 Breed Bestuurlijk Overleg (BBO)

Al weer enkele jaren geleden is het zogenoemde Breed Bestuurlijk Overleg (BBO) ingesteld. Het uitgangspunt van dit overleg is destijds als volgt onder woorden gebracht: 'Het geheel is meer dan de som der delen'. Daarmee wordt bedoeld dat, zoveel als mogelijk is, alle binnen onze partij opererende geledingen hun beleid én hun activiteiten op elkaar moeten afstemmen en alle mogelijkheden moeten benutten om van elkaars diensten, mogelijkheden en middelen gebruik te maken. Geconstateerd werd dat passief besturen niet meer voldoet en dat daarom beleidsplanmatig werken gewenst is. Inmiddels is gebleken dat het BBO evenals de hierna genoemde Commissie Interne Organisatie (CIO) niet helemaal aan de verwachtingen voldoet. Om die reden vindt een herbezinning plaats op de rol en de positie van het BBO en de CIO in relatie tot het geheel van de organisatie(s) binnen het ds. G.H. Kerstenhuis.

3.7.3 Commissie Interne Organisatie (CIO)

Zoals de inhoudelijke afstemming van activiteiten binnen de verschillende geledingen, zoals hierboven vermeld, plaats vindt binnen het BBO, is het beheer van het ds. G.H. Kerstenhuis en de zorg voor alle faciliteiten ten behoeve van de werknemers opgedragen aan de Commissie Interne Organisatie (CIO). In deze commissie participeren alle geledingen. Zoals hierboven reeds is vermeld vindt een herbezinning plaats op de rol en de positie van het BBO en de CIO in relatie tot het geheel van de organisatie(s) binnen het ds. G.H. Kerstenhuis.

3.7.4 Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram

Deze commissie heeft een permanent karakter en heeft als opdracht het Hoofdbestuur minimaal eenmaal per vier jaar, bij voorkeur in het jaar voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen, te adviseren inzake noodzakelijke aanpassingen c.q. wijzigingen in het Gemeenteprogram.

De commissie bestaat thans uit de volgende personen:

- mw. drs. R. Biemond (tevens secretaresse), voorlichtingsfunctionaris Voorlichting & Vorming;
- M. Bogerd, gemeentesecretaris Urk, statenlid Flevoland;
- T. van Oostenbrugge, griffier Schouwen-Duiveland, statenlid Zeeland;
- mr. V.A. Smit, raadslid Ridderkerk, algemeen secretaris SGP;
- F.J. Tollenaar (tevens wnd. voorzitter), wethouder Borsele;
- drs. W. Verweij, fractiemedewerker Binnenlandse Zaken;
- drs. P. van Vugt, wethouder Barendrecht;
- mr. A. Weggeman, jurist Raad van State en commissielid Capelle aan den IJssel

De commissie beoogt de actualisering in het voorjaar van 2006 te hebben afgerond zodat een actuele versie van het Gemeenteprogram en de toelichting daarop zo spoedig mogelijk na de verkiezing van de leden van de gemeenteraden op 7 maart 2006 kan worden toegezonden aan gemeenteraadsleden voor de SGP.

3.7.5 Burgemeesters

In het verleden vond regelmatig overleg plaats tussen (een deel van) het Hoofdbestuur van de SGP en de burgemeesters die lid waren van de SGP. Op enig moment is daarvoor in de plaats gekomen de jaarlijks door de gezamenlijke geledingen georganiseerde conferentie voor een zeer brede doelgroep. Het gevolg daarvan is geweest dat het waardevolle contact met de burgemeesters verloren is gegaan. Het Hoofdbestuur en de burgemeesters betreuren dat. Om die reden heeft het Hoofdbestuur weer een gestructureerd overleg met de burgemeesters geïnitieerd, dat jaarlijks zal plaatsvinden en is verbreed tot een overleg waarbij ook de (euro-)parlementariërs aanwezig zullen zijn.

In dit verband mag niet onvermeld blijven dat de heer drs. J. van Belzen op vrijdag 1 juli 2005 is geïnstalleerd als burgemeester van de gemeente Barendrecht. Hij was daarvoor burgemeester van de gemeente Graafstroom. Zijn benoeming ging helaas gepaard met plaatselijk veel commotie vanuit vooral "linkse" kringen over het (onterecht) aan de SGP geuite verwijt van fundamentalisme.

Verder mocht de heer A. Noordergraaf op 17 november 2005 herdenken toen 10 jaar burgemeester te zijn van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Helaas heeft de burgemeester van de gemeente Putten, de heer mr. B.J. van Putten, medio december 2005 zijn lidmaatschap van de partij beëindigd. Het Hoofdbestuur betreurt dat zeer, maar is hem erkentelijk voor hetgeen hij in de achterliggende jaren voor de partij heeft betekend.

3.7.6 Overleg met bestuur ChristenUnie

Er is drie keer overleg gevoerd met het bestuur van de ChristenUnie. In deze besprekingen is onder meer aan de orde geweest de lijstverbindingen in het kader van de in 2006 te houden gemeenteraadsverkiezingen, het referendum over de Europese Grondwet en de samenwerking op Europees niveau.

In dit verband zij voorts nog vermeld dat een afgevaardigde van het Hoofdbestuur zo mogelijk de algemene vergaderingen (Uniecongres) van de ChristenUnie bijwoont om mede daardoor blijk te geven van wederzijds meelevens.

3.7.7. Voorzittersoverleg politieke partijen

Namens de SGP neemt de algemeen voorzitter, de heer W. Koliijn, deel aan het periodiek overleg tussen de voorzitters van politieke partijen. Dit overleg vond in 2005 tweemaal plaats, de laatste keer in aanwezigheid van de ministers Remkes en Pechtold. Onderwerpen die in dit overleg ter sprake kwamen zijn de Wet subsidiëring politieke partijen en de rol en de positie van politieke partijen in ons staatsbestel.

3.8 Ad hoc commissies

3.8.1 Brochure over regeerambt en vrouw

Een commissie bestaande uit een viertal predikanten en een lid van het Hoofdbestuur heeft zich intensief beziggehouden met de redactie van een brochure waarin het standpunt van de SGP inzake de vrouw in de politiek nogmaals op heldere wijze voor het voetlicht wordt gebracht. Met name ook voor onze jongeren is het nodig de argumenten die hebben geleid tot het standpunt van de SGP in de jaren negentig toe te lichten.

Een concept van de brochure is mede gelet op het draagvlak voorgelegd aan een twaalfstal predikanten/ambtsdragers vanuit de kerken waaraan de SGP zich verwant weet. Tegelijk moest worden geconstateerd dat de hierboven vermelde oorspronkelijke doelstelling van de brochure niet meer toereikend was gelet op de uitspraak van de Haagse rechtbank dat de subsidie voor de SGP moet worden beëindigd nu de Staat met het oog op het VN-Vrouwenverdrag onrechtmatig zou handelen jegens de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann e.a. door een partij te subsidiëren waarvan vrouwen niet op gelijke voet met mannen lid kunnen worden.

Dit overleg heeft ertoe geleid dat de eindredactie van een herziene brochure in de hand van één persoon is gelegd, die zich daarbij uiteraard mag laten assisteren door anderen. Op grond van de brochure zullen door het Hoofdbestuur, mede gelet op de hierboven bedoelde rechterlijke uitspraak, eventueel conclusies worden getrokken ten aanzien van de partijorganisatie. Een juridische verkenning van deze problematiek in relatie tot de huidige statuten van de SGP is verricht door de "Begeleidingscommissie mr.dr.s. S.O. Voogt". De brochure zal ter kennisneming worden toegezonden aan onder meer alle besturen van plaatselijke kiesverenigingen. Verder zullen de door het Hoofdbestuur eventueel daaraan verbonden conclusies voor de partijorganisatie en een eventueel naar aanleiding daarvan gewijzigde samenwerkingsregeling worden voorgelegd aan een extra te houden algemene ledenvergadering, een zogenoemde huishoudelijke vergadering. Voorafgaand daaraan vindt een intensief traject van overleg plaats waarbij worden betrokken de partijeledingen, (euro-)parlementariërs, gedeputeerde, burgemeesters, wethouders, de hierboven reeds bedoelde

predikanten/ambtsdragers, directeuren van reformatorische scholen voor voortgezet onderwijs, kerkelijke vrouwenbonden, etc.
Beoogd wordt medio april 2006 zowel de brochure als de eventueel daaraan te verbinden conclusies voor de partijorganisatie en een eventueel gewijzigde samenwerkingsregeling openbaar te maken.

3.8.2 Begeleidingscommissie mr.dr.s. S.O. Voogt

Zoals bekend is, heeft de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann en een negental andere organisaties de SGP en de Staat der Nederlanden gedagvaard in verband met het feit dat vrouwen alleen buitengewoon lid van de SGP kunnen zijn.

In deze procedure laat de SGP zich bijstaan door mr.dr.s. S.O. Voogt (Moree & Gelderblom advocaten te Rotterdam). Mede gelet op de grote belangen die voor de SGP in het geding zijn, wordt de heer Voogt begeleid door een commissie bestaande uit de heren W. Kolijn (voorzitter), mr.dr. J.T. van den Berg, mr. P.J. den Boef, dr.ir. A.G. Bregman, mr. M.J.W. Hoek, mr. G. Holdijk, mr. C.G. van der Staaij, mr. A. Weggeman en mr. V.A. Smit (secretaris).

Zoals reeds eerder is vermeld zijn zowel de Stichting Proefprocessenfonds Clara Wichmann e.a. als de Staat in hoger beroep gegaan tegen het desbetreffende op 7 september 2005 door de Haagse rechtbank gewezen vonnis. Daarbij heeft de SGP zich als belanghebbende partij gevoegd in het door de Staat ingestelde hoger beroep. Naast de begeleiding van de heer Voogt in de in hoger beroep te voeren procedures, heeft de begeleidingscommissie op verzoek van het Hoofdbestuur advies uitgebracht over de juridische implicaties van genoemde rechterlijke uitspraken voor bijvoorbeeld de statuten van de SGP. De commissie heeft daartoe advies gevraagd aan prof.mr. T.J. van der Ploeg, hoogleraar privaatrecht, vennootschapsrecht en rechtspersonenrecht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

4. Guido de Brès-Stichting

4.1 Inleiding

De Guido de Brès-Stichting, het studiecentrum van de SGP, wil een bijdrage leveren aan de doordening van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen vanuit staatkundig-gereformeerd perspectief. Dat is een belangrijke en noodzakelijke taak. Onze samenleving verandert voortdurend. Politiek is een kwestie van vooruitzien en keuzes maken. Dat vraagt van politici inzicht in maatschappelijke veranderingen en om normatieve uitgangspunten. Bezinning is nodig om staatkundig-gereformeerde politiek een blijvende relevantie te geven.

Voor u ligt het jaarverslag 2005 van het studiecentrum. In dit jaarverslag wordt teruggeblikt op de werkzaamheden die het afgelopen jaar door het studiecentrum zijn verricht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de samenstelling van het bestuur en personeel (4.2), verschenen en in voorbereiding zijnde publicaties (4.3), georganiseerde conferenties (4.4), communicatie (4.5), interne activiteiten (4.6), studieblad Zicht (4.7), en enkele opmerkingen ter afsluiting (4.8).

4.2 Bestuur en personeel

In het verslagjaar 2005 telde het bestuur van het studiecentrum acht leden. Er was één vacature. De samenstelling van het bestuur is als volgt:

- dr. W. Fieret (voorzitter)
- dr. ir. J.S. van den Brink (secretaris)
- drs. P.C. den Uil (penningmeester)
- ds. M.J. Kater
- ds. J. Koppelaar
- drs. F.C. Kuipers
- mr. C.G. van der Staaij
- dhr. H. Uil

Het bestuur vergaderde in 2005 vijf keer. Per 31 januari was dhr. F.C. Kuipers uit Maurik aftredend en statutair niet herkiesbaar. Met de benoeming van de heren dr. A. Goudriaan uit Papendrecht en dr. J.A. Weststrate uit Barneveld is per 1 januari in de opvolging van dhr. Kuipers en de vervulling van de vacature voorzien.

Per 1 januari 2005 had het studiecentrum twee personeelsleden in dienst (2,0 fte). Het betrof de directeur, drs. J. Mulder en wetenschappelijk medewerker, drs. J.W. van Berkum. Daarnaast was dr. G. van der Hoek vaste vrijwilliger van het studiecentrum. Twee dagen per week was hij betrokken bij het werk van het studiecentrum.

Op het allerovervonds overleed op 10 april 2005 de heer Mulder als gevolg van een hersenbloeding. In het bijzonder voor de familie, maar ook voor het studiecentrum was dit een grote slag. Bijna 20 jaar heeft hij zijn krachten mogen geven. Veel werk is verricht. In een toespraak voorafgaand aan de rouwdienst in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Elspeet stond dr. W. Fieret, de voorzitter van het studiecentrum, stil bij de verdiensten van Mulder voor de SGP. Hij was de ambassadeur van de SGP in binnen- en buitenland. Aan zijn leven en werk is plotseling een eind gekomen. Ds. A. Vermeij wees in de rouwdienst op de noodzakelijkheid van Christus te kennen als de Weg, de Waarheid en het Leven. We wensen de familie Mulder van harte de kracht en ondersteuning van de Heere toe in dit zware verlies.

Aan het eind van het verslagjaar is in de vacature van directeur nog niet voorzien. Aanvankelijk heeft het bestuur drs. W.J. van Duijn uit Katwijk benoemd. Tijdens de sollicitatieprocedure heeft Van Duijn aangegeven dat hij zich beschikbaar heeft gesteld als kandidaat wethouder in Katwijk. Een eventuele benoeming zou hij alleen maar kunnen aanvaarden wanneer hij geen wethouder kan worden. Na de verkiezingen bleek dat de SGP in de persoon van de heer Van Duijn weer een wethouder kon leveren. Dat betekent dat het studiecentrum in 2006 D.V. een nieuwe sollicitatieprocedure start.

4.3 Publicaties

In het verslagjaar is gewerkt aan negen projecten die hebben geleid of nog moeten leiden tot een publicatie.

- **De brede school**

In 2005 verscheen het commentaar 'De ene school is de andere niet. Over de brede school'. De naam brede school zorgt nogal eens voor verwarring. De brede school is geen school, maar een netwerk van onderwijs, welzijn en zorg voor kinderen en hun ouders. Dit netwerk bestaat uit de school en andere voorzieningen. Er zijn verschillende profielen van brede scholen. In het commentaar staat de vraag centraal welke taak er ligt voor de overheid met betrekking tot de ontwikkeling van de 'brede school' en wat de visie van de SGP is op de 'brede school'.

G. van der Hoek, *De ene school is de andere niet. Over de 'brede school'*, Den Haag 2005, ISBN 90-807629-8-9, 44 pag., prijs € 5,00.

- **Innovatie**

Voor het innovatieplatform schreef het studiecentrum een essay over de visie van de SGP op de verschijnselen innovatie en kenniseconomie. Dit essay is samen met de essays van andere politieke partijen uitgegeven in een bundel.

A. van Maldegem, 'Nieuwe kennis maakt oude problemen jong: over innovatie als economische verslaving', in: *Innovatieplatform, Politieke visie op innovatie. Essays van wetenschappelijke bureaus van politieke partijen*, Den Haag 2005, ISBN 9080-9005-7-5.

- **Theocratie en democratie**

De SGP wil theocratische politiek bedrijven. In het hedendaags spraakgebruik verbindt men theocratie vaak met radicale stromingen in de islam. Theocratische politieke partijen zijn verdacht en een potentieel gevaar voor de democratie. In deze uitgave wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop de SGP theocratische politiek wil bedrijven binnen een democratisch bestel. De SGP streeft geen andere regeringsvorm na. Wel streeft de partij naar bijbels genormeerd beleid. Theocratische politiek is zo een alternatief voor liberale of socialistische politiek.

C.G. van der Staaij, *Theocratie en democratie*, Den Haag 2005, ISBN 90-807629-9-7, 32 pag., prijs €5,00.

- **Netwerksamenleving**

In 2005 is een nota gereedgekomen over de visie van de SGP op de overheid en burger in de netwerksamenleving. In 1993 verscheen de nota *Dienstbaar tot gerechtigheid. SGP-visie op de aard en omvang van de overheidstaak*. Sindsdien zijn er verschillende ontwikkelingen die herijking van de SGP-visie noodzakelijk maken. Het overheidsbeleid wordt in sterke mate bepaald door maatschappelijke krachten. Beleidsvorming speelt zich niet alleen af binnen het domein van publieke overheidsorganisaties, maar voornamelijk in netwerken van private, maatschappelijke en publieke partijen. In een gezamenlijk proces van duwen en trekken geven deze partijen richting aan de inrichting van onze samenleving. In het onderzoek staat de vraag centraal hoe deze netwerksamenleving zich verhoudt tot bijbelse noties over de verhouding overheid en burger. In het verslagjaar is de concepttekst van deze nota afgerond en in het bestuur besproken. Publicatie van deze studie zal D.V. in het voorjaar van 2006 plaatsvinden.

- **Wet maatschappelijke ondersteuning**

In het verslagjaar is een commentaar afgerond over de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo). Door invoering van de Wmo beoogt de overheid de eigen verantwoordelijkheid van de burger te benadrukken om voor diens eigen problemen oplossingen te vinden. Gemeenten worden verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo. In dit commentaar wordt ingegaan op de vraag in hoeverre het wenselijk is de eindverantwoordelijkheid voor maatschappelijke ondersteuning te decentraliseren naar de gemeenten en in welke mate de Nederlandse samenleving in staat is om

verantwoordelijkheid voor het welzijn van de naaste te dragen. Tevens wordt ingegaan op een aantal knelpunten waarvoor aandacht moet zijn om de Wmo op een verantwoorde wijze in te voeren. Publicatie van deze uitgave vindt plaats in de maand januari van 2006, voordat de Wmo in de Tweede Kamer wordt behandeld.

- **Europese defensie**

Over het vraagstuk van vrede en veiligheid is een nota in voorbereiding. Voor de SGP is het veiligheids- en defensiebeleid een nationale taak, die eventueel in internationaal verband kan worden uitgeoefend. In dat verband is de SGP tot dusver tegen een federale of centrale Europese bestuursstructuur geweest. Vanouds kritisch tegenover Europa, beschouwt de SGP de NAVO als het belangrijkste bondgenootschap. De ontwikkelingen op het terrein van veiligheid en defensie in Europa, zoals het EVDB, de uitbreiding van de EU en de uitbreiding van de NAVO, vragen echter om een hernieuwde oriëntatie.

In deze studie wordt antwoord gegeven op de volgende vraag: wat is de visie van de SGP op de aard, de tegenwoordige stand van zaken en de toekomst van het veiligheids- en defensiebeleid in het algemeen, het Europees Veiligheid en Defensiebeleid in het bijzonder en de rol van respectievelijk Europese Unie en NAVO?

- **Het gezin in Europa**

Over het gezin in Europa is een nota in voorbereiding. De Verenigde Naties riepen 2004 uit tot 'Internationaal Jaar van het Gezin'. De politieke belangstelling voor gezinszaken neemt in Westeuropese landen steeds meer toe. Veel van deze landen kennen in meerdere of mindere mate een overheidsbeleid ten aanzien van het gezin. Frankrijk kent een expliciet gezinsbeleid. Nederland kent zo'n expliciet beleid niet. In een studie over het gezin in Europa gaat het studiecentrum in op de vraag in hoeverre in Nederland en Europa een expliciet gezinsbeleid wenselijk en noodzakelijk is.

- **Nota Ruimte**

In het verslagjaar is gewerkt aan een commentaar over de Nota Ruimte. De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen voor de komende decennia. Het motto van de Nota Ruimte is 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. Lagere overheden krijgen nieuwe mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Een heldere afbakening van verantwoordelijkheden tussen lagere en hogere overheden is wenselijk. Het commentaar van het studiecentrum wil de nieuwe mogelijkheden, verantwoordelijkheden en middelen voor de lagere overheden in kaart brengen en daarover adviseren. Daarbij zal ook aandacht zijn voor de rol van het maatschappelijk middenveld.

- **Christenen ten tijde van het Romeinse Rijk**

In het verslagjaar is een voorstel gemaakt voor een studie over de lessen die de SGP kan leren van de christenen ten tijde van de vroege kerk. Vragen die daarin aan de orde komen zijn hoe de eerste christenen de overheid zagen, of zij bestuurlijke verantwoordelijkheid droegen en hoe zij in de breedte van de samenleving stonden. Na bespreking van dit studievoorstel in het bestuur zal een werkgroep D.V. in 2006 met dit project starten.

4.4 Conferenties

In het verslagjaar 2005 zijn twee goed bezochte Guido-conferenties georganiseerd. Het betrof de volgende aansprekende thema's.

- **De eerste christenen als voorbeeld (5 april 2005)**

Op 5 april 2005 organiseerde het studiecentrum een Guido-conferentie over 'De eerste christenen als voorbeeld. Lessen uit de vroege kerk.' Het lijkt erop dat er voor christenen in de breedte van de maatschappij steeds minder ruimte is. Dat roept bij velen de vraag op wat hun houding moet zijn. Moet er meer aandacht zijn voor apologetiek? Hoe lang kunnen en mogen christenen nog politiek participeren? De eerste christen waren een minderheid temidden van een seculiere meerderheid.

Op de Guido-conferentie stond de vraag centraal hoe de eerste christenen zich opstelden en wat de SGP van hen kan leren. Sprekers waren prof. dr. A. van de Beek (hoogleraar aan de Vrije Universiteit) en dr. R. Bisschop (historicus en SGP-politicus). Na de twee inleidingen was er een forumdiscussie met beide sprekers o.l.v. drs. J. Mulder. Ruim 100 mensen bezochten de conferentie. Daaruit blijkt dat dit thema leeft onder de mensen.

- **Theocraten aan het stuur (3 oktober 2005)**

Op maandag 3 oktober 2005 organiseerde het studiecentrum een Guido-conferentie over het thema 'Theocraten aan het stuur'. Doelstelling was de bezinning op de verhouding theocratie en democratie binnen de partij te stimuleren en verantwoording af te leggen over de visie van de SGP op de inrichting van de samenleving. Mr. C.G. van der Staaij hield een korte inleiding waarin hij aangaf dat de SGP er niet op uit is de democratie om zeep te helpen. De partij wil voluit opereren binnen de bestaande kaders van de democratische rechtsstaat. Niet alleen maar als een bruggetje, om zodra dat zou kunnen, het systeem de nek om te draaien en een gelovige alleenheerser op het zadel te brengen. De SGP wil geen autoritair regime in plaats van een democratisch bestel en geen totalitair systeem in plaats van een rechtsstaat. De SGP wil een democratie die wil luisteren naar Gods geboden. Daarna zat hij samen met de heren prof. dr. H.E.S. Woldring (Eerste kamerlid CDA) en dr. B. Levering (statenlid PvdA) in een forum dat onder leiding stond van dr. R. Bisschop. De belangstelling voor deze conferentie was groot. Meer dan 150 mensen waren aanwezig.

- **Biotechnologie in de landbouw (22 juni 2005)**

Naast de twee genoemde Guido-conferenties organiseerde de Guido de Brès-Stichting in samenwerking met de wetenschappelijke instituten van het CDA en de ChristenUnie, het Christelijk Ecologisch Netwerk en het Instituut voor cultuurethiek op 22 juni 2005 een conferentie over biotechnologie in de landbouw. Op deze conferentie stond de vraag centraal wat de betekenis is van moderne biotechnologie voor een duurzaam landbouwbeleid. Sprekers waren dr. H.H.F. Wijffels (voorzitter Sociaal Economische Raad), A. Maarsing (LTO Nederland) en prof. dr. ir. H. Jochemsen (directeur prof. Lindeboom instituut). Daarna was er een forumdiscussie. Naast de drie sprekers maakte ook dr. ir. H. Paul (directeur Voedselkwaliteit en Diergezondheid van het Ministerie van LNV) deel uit van het forum.

- **De islam in huis (2 december 2005)**

Tot slot was het studiecentrum betrokken bij de organisatie van een partijbreed congres over het thema 'De islam in huis' op vrijdag 2 december 2005. Op deze conferentie werd ingegaan op de vraag hoe volgens de SGP een vreedzame samenleving met moslims mogelijk is. Op deze bijeenkomst presenteerde SGP-kamerlid Van der Staaij een fractienotitie over de islam. Daarna was er een discussie met prof. dr. J.J.G. Jansen (arabist), ir. R. Bal (lid van het Contactorgaan Moslim en Overheid) en drs. M. de Koning (werkzaam bij het Institute for the Study of Islam in the Modern World). De belangstelling was overweldigend. Meer dan 250 mensen woonden de conferentie bij.

4.5 Communicatie

Het studiecentrum probeerde ook in 2005 zo breed mogelijk bekendheid te geven aan zijn activiteiten. Via het partijblad *De Banier* is de SGP-achterban op de hoogte gehouden. Daarnaast is vier keer per jaar een digitale nieuwsbrief, de zogeheten E-letter, verzonden. Mensen kunnen zich via de website voor toezending van deze E-letter aanmelden. Het aantal ontvangers van de E-letter nam bij elke verzending toe.

Verder heeft het studiecentrum door het schrijven van persberichten bij de verschillende media aandacht gevraagd voor de verschenen publicaties en geplande Guido-conferenties. In het RD is op de opiniepagina een discussie gevoerd over de 'brede school'-problematiek. Deze discussie is vanuit het studiecentrum geleid.

In 2005 is besloten de publicaties van het studiecentrum via een digitaal documentatiebeheersysteem toegankelijk te maken. Groenendaal Bedrijfscommunicatie heeft zo'n systeem voor het studiecentrum ontwikkeld. In de zogeheten Guido-database kan op trefwoord worden gezocht binnen alle uitgaven van het studiecentrum. Met één druk op de knop kan worden vastgesteld of over een bepaalde

zoekterm is gepubliceerd. Op deze wijze kunnen mensen gemakkelijker en sneller kennis nemen van de uitgaven van het studiecentrum. De Guido-database is beschikbaar op de website van de SGP.

4.6 Intern

Ook intern, binnen het verband van de partij, was het studiecentrum actief. Het studiecentrum is vertegenwoordigd in de permanente campagnecommissie van de SGP. Daarnaast vonden afstemmingsvergaderingen plaats met bestuur en personeel van de andere geledingen binnen de SGP.

Voor de interne ondersteuning van de werkzaamheden van het studiecentrum is gebruik gemaakt van de diensten van het partijbureau. Het betreft hier in het bijzonder de financiële administratie, het beheren van de adressenbestanden van de donateurs en de abonnees van Zicht en het verzenden van publicaties.

Door middel van een urenregistratie per project worden de werkzaamheden van het personeel van het studiecentrum verantwoord. Deze urenregistratie is gekoppeld aan de jaarbegroting van het studiecentrum en de financiële administratie van de partij. Zo is inzichtelijk hoe de totale kosten per project zich verhouden tot de begrote kosten per project.

4.7 Zicht

Zicht is het studieblad van de SGP. Het verschijnt vier keer per jaar. Het aantal abonnees steeg in 2005 licht.

In het verslagjaar zijn geen themanummers van Zicht verschenen. In de verschillende nummers kwamen diverse actuele thema's aan bod. Artikelen over winst in de zorg, het nieuwe leren, Europa na het referendum, liberalisering in de landbouw, democratie en vrijheid, de verzorgingsstaat, radicalisering in gemeenten, etc. Allemaal onderwerpen waarin belangrijke politieke en maatschappelijke vraagstukken vanuit staatkundig-gereformeerd perspectief zijn geduid.

Als bijlage bij Zicht 2005-1 verscheen een boekje met daarin de lezingen die gehouden zijn op de Guido-conferentie over de betekenis van levensbeschouwing voor het onderwijs op 16 december 2004.

4.8 Tot slot

In het verslagjaar heeft het studiecentrum de nodige werkzaamheden mogen verrichten. Doelstelling is niet alleen geweest de bezinning binnen de partij te stimuleren, maar ook het debat aan te gaan met andersdenkenden. We spreken de wens uit dat de Heere het werk van het studiecentrum wil zegenen en dat zo de staatkundig gereformeerde beginselen in ons land nog tot meerdere erkenning mogen worden gebracht.

5. Voorlichting en Vorming

5.1 Inleiding

De eerste helft van het jaar 2005 werd voor Voorlichting & Vorming in redelijke mate gestempeld door de campagne voor het referendum over de Europese Grondwet. Voorlichting & Vorming diende een aanvraag in voor subsidie bij de Referendumcommissie en ontving deze ook. Ondanks de qua personeel schaarse bezetting wegens ziekte en de invloed op het werk van een intern ingrijpende gebeurtenis als het overlijden van studiecentrum-collega Jan Mulder, werd met de hulp van een stagiair een bijdrage geleverd aan de partijbrede nee-campagne.

In de tweede helft van het jaar werden de eerste voorbereidingen voor de raadsverkiezingen getroffen. Een raamwerk verkiezingsprogramma voor fracties en een handleiding publiciteit voor propagandacommissies werd breed verspreid onder lokale afdelingen en digitaal beschikbaar gesteld. Deze periode werd ook gekenmerkt door een overkill aan belangstelling voor de SGP in de media wegens de gerechtelijke uitspraken van 7 september 2005 inzake Clara Wichmann Instituut (CWI) versus SGP en CWI versus Nederlandse Staat.

De rapportage van activiteiten in dit jaarverslag volgt de indeling van ons activiteitenplan 2005.

De projecten zijn gerubriceerd in de groepen bestuurders ondersteuning en vorming (5.3), voorlichting (5.4) en overige (5.5).

5.2 Bestuur en personeel

In verslagjaar vonden twee wijzigingen plaats in de samenstelling van het bestuur.

De heren H. Dijkgraaf en C.G. van der Staij traden uit het bestuur en in hun plaats werden benoemd respectievelijk de heren E. Barten en B.J. van der Vlies. Op 31 december 2005 was het bestuur als volgt samengesteld:

- J.P. Tanis - voorzitter
- S. Stoop - secretaris
- Joh. Klepper - penningmeester
- E. Barten - lid
- K. Schra - lid
- B.J. van der Vlies - lid
- E. van Voorden - lid

Het bestuur vergaderde op 7 februari, 13 juni, 29 augustus en 21 november 2005.

Gedurende het hele verslagjaar had de Stichting Voorlichtings- en Vormingscentrum (Voorlichting & Vorming) een voorlichtingsfunctionaris, mevrouw R. Biemond, en een medewerker voorlichting en vorming, de heer M.J. van Leeuwen, voltijd in dienst. Voor één dag per week was de heer J.A. Schippers, in dienst van de Eurofractie, gedetacheerd bij Voorlichting & Vorming in het kader van de werkzaamheden voor de werkgroep Oost-Europa. Hij werd aangesteld als secretaris van de werkgroep Oost-Europa.

Van 14 februari t/m 1 juli 2005 liep Peter Smit, vierdejaars student Communicatie aan de Christelijke Hogeschool Ede, voor één dag per week stage bij Voorlichting & Vorming.

5.3 Bestuurders Ondersteuning en Vorming

5.3.1 Congressen

Integrale veiligheid was het onderwerp van een congres voor lokale bestuurders op 19 september 2005 in Gouda. Het congres werd bezocht door ongeveer vijftig mensen, met name lokale bestuurders maar ook andere betrokkenen bij integrale veiligheid. Minister J.W. Remkes (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) zette het kabinetsbeleid inzake integrale veiligheid uiteen. Op zijn referaat werd gereageerd vanuit de praktijk van het gemeentebestuur door burgemeester S. Stoop (Dirksland).

De deelnemers werden zelf aan het werk gezet in twee workshops. Workshop 1 werd geleid door Dirk Klein, beleidsmedewerker Integrale Veiligheid van de gemeente Barneveld. Deze workshop was gericht op de praktijk van het veiligheidsbeleid. Workshop 2 ging over de bestuurlijke aspecten van veiligheidsbeleid en werd gegeven door Thijs Kuipers, procesmanager Slagen voor Veiligheid van de VNG.

Een uitgebreid verslag van dit congres verscheen in *De Banier*¹.

Voorlichting & Vorming leverde een bijdrage aan de organisatie van het partijbrede congres "De islam in huis" op 2 december. Zie paragraaf 3.5.

5.3.2 Kadercursussen

Van de vier in juni 2005 voorbereide kadercursussen werd wegens gebrek aan voldoende deelnemers alleen één mediatraining gehouden op 17 juni in Sliedrecht. Deze mediatraining werd gegeven door Dolf Lok van Torenklok (Reformatorisch Bureau voor Media en Communicatie). De cursus werd bijgewoond door 13 lokale (aspirant) bestuurders. Een verslag van de mediatraining werd gepubliceerd in *De Banier*².

5.3.3 Doelwit

In 15 nummers van *De Banier* verscheen in het verslagjaar de rubriek Doelwit³. Drie Doelwitartikelen werden door een auteur van buiten het Kerstenhuis geschreven, de rest door de voorlichtingsfunctionaris en de medewerker. In Doelwit werd verslag gedaan van de kadercursus en het congres en werd verder qua onderwerpskeuze aangesloten bij de lokaalbestuurlijke actualiteit met natuurlijk een vooruitblik naar de gemeenteraadsverkiezingen. Doelwitartikelen werden na plaatsing in *De Banier* ook op de website gezet.

5.3.4 Infoaanvragen Bestuurders

Ten bate van de informatievoorziening en beantwoording van vragen van lokale bestuurders werden de informatiedossiers voor deze doelgroep uitgebreid en up to date gehouden door middel van VNG-ledenbrieven, artikelen uit kranten en tijdschriften en toegezonden informatie zoals gemeentelijke notities en rechterlijke uitspraken.

In het verslagjaar werd heel duidelijk opgemerkt dat de digitale informatievoorziening steeds belangrijker wordt voor deze doelgroep. Er wordt minder gevraagd naar papieren dossiers. Dit betekent dat Voorlichting & Vorming ook vaker het loket is om te verwijzen naar andere (vaak digitale) bronnen, in plaats dat ze zelf de informatie voorhanden moet hebben. De meeste vragen van lokale bestuurders werden door de voorlichtingsfunctionaris beantwoord. De vragen spitsten zich toe op de actualiteit in de gemeentepolitiek. Er werden vragen beantwoord over algemeen bestuurlijke zaken zoals burgerinitiatief of de procedure voor de benoeming van een nieuwe burgemeester, maar ook meer ethische onderwerpen zoals de grondreservering voor een moskee, zondagsrust of lijkbezorging. In de vraagstelling viel ook op dat de gemeentepolitiek zich voorbereidt op de komst van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

5.3.5 Digitale Nieuwsbrief

Op 19 mei 2005 verscheen de eerste digitale nieuwsbrief van Voorlichting & Vorming. In het verslagjaar werd de digitale nieuwsbrief vijf keer verzonden. Als naam van de nieuwsbrief is gekozen: DOELMAIL. In de nieuwsbrief worden congressen en kadercursussen aangekondigd, komen lokaalbestuurlijke actualiteiten aan de orde en worden documenten meegestuurd die specifiek voor lokale SGP-bestuurders van belang kunnen zijn. Dat is de meerwaarde van deze typische SGP-gemeentepolitieke nieuwsbrief boven algemene gemeentepolitieke informatie. De nieuwsbrief wordt verzonden aan ongeveer 400 emailadressen.

5.3.6 Ondersteuning Wethoudersoverleg

De wethouders kwamen in 2005 twee keer bij elkaar voor informeel overleg. De voorlichtingsfunctionaris nam, wanneer mogelijk, deel aan het overleg. Op 4 maart vond het overleg plaats in de gemeente Dirksland en was het thema van de bijeenkomst: zorg. Er werd gesproken over de Wmo en er werd een bezoek gebracht aan Ziekenhuis Dirksland en Hospice 'Calando'.

¹ Zie rubriek Doelwit in: *De Banier*, 14 en 28 oktober 2005.

² Zie rubriek Doelwit in: *De Banier*, 1 juli 2005.

³ Zie bijlage.

Op 9 september werd vergaderd in de gemeente Korendijk. Op het programma stond een bezoek aan het eiland Tiengemeten.

5.3.7 Actualisering Toelichting op het Gemeenteprogram

In verslagjaar werd de actualisering van de Toelichting op het Gemeenteprogram voortgezet. De door het Hoofdbestuur ingestelde Commissie Actualisering Toelichting Gemeenteprogram vergaderde drie keer. De individuele commissieleden namen elk een deel van de artikelen voor hun rekening om aan te passen. Majeure ontwikkelingen in het gemeentebestuur zoals de dualisering, de invoering van de Wet werk en bijstand, de komst van de Wmo en de vermeerderde aandacht voor veiligheidsbeleid, vergen een gedegen aanpassing. Aangepaste toelichtingen werden ter vergadering besproken. Het streven van de commissie is er op gericht kort na de raadsverkiezingen van maart 2006 een geactualiseerde toelichting te kunnen presenteren aan de lokale bestuurders (zie ook paragraaf 3.7.4.).

5.3.8 Straatsburg

In het verslagjaar kon wegens de overvloed aan belangstelling voor bezoeken aan het Europees Parlement in Straatsburg geen reis voor lokale SGP-bestuurders naar Straatsburg worden georganiseerd. Het parlement, en dus ook onze Eurofractie, kan per jaar een maximum aantal bezoekers ontvangen.

5.3.9 Raamwerk Verkiezingsprogramma Gemeenteraad

In het verslagjaar werd ten bate van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2006 een Raamwerk verkiezingsprogramma inclusief checklist onderwerpen gemaakt en toegezonden aan alle gemeentelijke kiesverenigingen. Het raamwerk ontstond door een gedegen herschrijving van het raamwerk van 2001. De nieuwe versie werd becommentarieerd door een meelescommissie van lokale bestuurders. Tegelijk met het raamwerk werd de kiesverenigingen een Handleiding publiciteit toegezonden.

5.4 Voorlichting

5.4.1 Infoaanvragen Algemeen

In 2005 zijn er weer meer infoaanvragen dan voorgaande jaren binnengekomen. In totaal werden er ruim 1750 vragen gesteld. Van deze vragen kwamen er ongeveer 1700 binnen via e-mail. De overige vragen kwamen binnen per post, fax of telefoon.

De vragen gingen met name over actuele items. In juni en september werden veel vragen gesteld over de processen van de Clara's tegen de SGP en de Nederlandse Staat. In november en december kwamen er vragen over de commotie binnen de partij rondom de gezamenlijke kieslijsten. Ook bredere politiek-maatschappelijke thema's bepalen de vragen. In de eerste helft van het jaar bijvoorbeeld de Lonsdale-kleding en -jongeren en eind oktober de brand in het cellencomplex op Schiphol.

De algemene infovragen werden hoofdzakelijk beantwoord door de medewerker.

5.4.2 Folders

In 2005 zijn drie folders uitgegeven door Voorlichting & Vorming. In de eerste helft van het jaar een folder over onderwijs: 'Jong geleerd'. In de folder wordt de rol van het onderwijs beschreven ten opzichte van ouders, kinderen en de (multiculturele) samenleving.

Voor de 50-Plusbeurs en de Wegwijs is een folder geschreven over de rol en verantwoordelijkheid van elk individu in de maatschappij. De folder heeft als titel: 'Een betrokken samenleving'. Er wordt ingegaan op de verantwoordelijkheden die burgers hebben ten opzichte van elkaar, ten opzichte van de overheid en de verantwoordelijkheid van de overheid voor een betrokken samenleving.

Eind 2005 werd een folder over milieubeleid uitgegeven: 'Zorg voor de schepping'. Het uitgangspunt is een Bijbels gefundeerd beleid waarbij de natuur niet onnodig beschadigd wordt en de economie en mobiliteit toch zijn doorgang kunnen hebben. Bouwen en bewaren!

5.4.3 Beheer Websitedeel Voorlichting & Vorming

De website is een medium dat steeds belangrijker wordt voor de SGP. De eerste indruk die mensen van een partij krijgen als ze op zoek gaan naar politieke informatie, is meestal de uitstraling die de partij heeft via de website. Voorlichting & Vorming biedt op de site informatie aan over standpunten, dossiers en activiteiten. De medewerker hield deze informatie actueel. Doelwit is eveneens te lezen op de site.

5.4.4 Wegwijsbeurs en Seniorenbeurs

In het achterliggende kalenderjaar heeft Voorlichting & Vorming twee maal met een stand op een beurs gestaan. De eerste, in september, was de 50-Plusbeurs. Deze algemene beurs wordt elk jaar georganiseerd in de week na prinsjesdag en is voor Voorlichting & Vorming een vast moment om zich te mengen onder de Nederlandse ouderen. Vragen van bezoekers van de SGP-stand gingen veel over de net gepubliceerde uitspraak van de rechtbank over de subsidiestop. Aan twee politieke fora van de beurs, over de Wmo en armoedebeleid, werd door politici van de SGP meegedaan⁴. Eind oktober heeft Voorlichting & Vorming samen met de andere SGP-geledingen gestaan op de Wegwijsbeurs, dé plek om de achterban te ontmoeten en er mee in gesprek te komen. De medewerker organiseerde voor deze beide beurzen de stand.

5.5 Overige

Naast bovengenoemde activiteiten, waarvan die in de paragrafen 5.3 en 5.4 vermelde de hoofdmoot vormen van de door Voorlichting & Vorming verrichte werkzaamheden, zijn er andere taken die ten bate van de organisatie, de partij of anderszins in dit jaar werden verricht en die hier kort de revue passeren met waar mogelijk een verwijzing naar andere paragrafen.

5.5.1 Oost-Europa

In het verslagjaar werd het Oost-Europa-project onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Voorlichting & Vorming gecontinueerd. De voorlichtingsfunctionaris participeerde als lid in de werkgroep Oost-Europa. De verslaglegging van de vergaderingen en de uitvoerende werkzaamheden op het Kerstenhuis werden gedaan door de secretaris van de werkgroep. De werkgroep vergaderde zes keer (7 januari, 18 februari, 8 april, 10 juni, 31 augustus, 7 oktober en 1 december 2005). Het werkterrein besloeg met name de landen Hongarije en Roemenië en in mindere mate Slowakije en Oekraïne. Van de activiteiten van de werkgroep Oost-Europa wordt uitgebreider verslag gedaan in het jaarrapport dat ter verkrijging van de subsidie voor dit project van het Ministerie van Buitenlandse Zaken wordt opgesteld.

5.5.2 Intern

De voorlichtingsfunctionaris verrichtte de ondersteuning voor het bestuur van Voorlichting & Vorming, zoals correspondentie, verslaglegging bestuursvergaderingen, in overleg opstellen van begroting, jaarverslag en notities.

De voorlichtingsfunctionaris en de medewerker voorlichting en vorming participeerden in het werkoverleg Kerstenhuis. De voorlichtingsfunctionaris nam deel aan het Beleidsmatig Overleg Kerstenhuis en Fractie.

De voorlichtingsfunctionaris en de medewerker hielden driewekelijks een werkoverleg over de voortgang van activiteiten voor Voorlichting & Vorming.

De voorlichtingsfunctionaris handelde binnenkomende facturen af en maakte begrotingen voor diverse projecten.

In verslagjaar werd voor een periode van ruim vier maanden één dag per week een stagiair, vierdejaarsstudent Communicatie aan de Christelijke Hogeschool Ede, begeleid. Deze student, Peter Smit, hield zich bezig met de campagne voor het referendum over de Europese Grondwet en een tevredenheidsonderzoek onder lokale SGP-bestuurders over Doelwit en andere publicaties en activiteiten van Voorlichting & Vorming. Een verslag van dit onderzoek werd in *De Banier* gepubliceerd⁵.

⁴ Zie het verslag in *De Banier*, 28 oktober 2005.

⁵ Zie *De Banier* van 11 november 2005.

5.5.3 Extern

De voorlichtingsfunctionaris nam deel aan de vergaderingen van de permanente campagnecommissie. In het kader van de naderende gemeenteraadsverkiezingen werd een Handleiding publiciteit geschreven voor de lokale propagandacommissies en werd advies gegeven met betrekking tot publiciteit. Zie verder paragraaf 3.7.1.

In het verslagjaar had Voorlichting & Vorming geen vertegenwoordiging in de redactie van *De Banier*. Behalve de artikelen in de rubrieken Doelwit en Voorlichting werd door Voorlichting & Vorming een bijdrage aan de inhoud van *De Banier* geleverd door de verslagen van activiteiten in Oost-Europa en artikelen met het oog op de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen. Zie verder paragraaf 3.4. De voorlichtingsfunctionaris en de medewerker participeerden beiden in de Commissie Internet. De eerste verantwoordelijkheid voor de inhoud van de website bleef bij alle geledingen afzonderlijk, ieder voor het eigen onderdeel. Voorlichting & Vorming trad waar nodig coördinerend en stimulerend op.

Het Breed Bestuurlijk Overleg vergaderde niet in 2005. Zie paragraaf 3.7.2.

Op 11 maart en 14 oktober 2005 werd het door de Tweede Kamerfractie geïnitieerde Statenledenoverleg gehouden in Brussel respectievelijk Friesland. De voorlichtingsfunctionaris kon hier wegens ziekte respectievelijk buitengewoon verlof niet aan deelnemen. Diverse actuele provinciale politieke vraagstukken waren onderwerp van bespreking.

Bijlage

Onderwerpen rubriek *Doelwit* in 2005

- * 14 januari 2005, "Minderheidsstandpunten (II)", R. Biemond
- * 11 februari 2005, "Bijzondere begraafplaatsen", R. Biemond
- * 11 maart 2005, "Burgerparticipatie", R. Biemond
- * 17 juni 2005, "Planschadewetgeving", R. Biemond
- * 17 juni 2005, "Wmo is er nog niet", R. Biemond
- * 1 juli 2005, "De band loopt...", R. Biemond (verslag mediatraining)
- * 15 juli 2005, "Een nieuwe burgemeester?", R. Biemond
- * 19 augustus 2005, "Weerbarstige werkelijkheid", Ws. Bron
- * 2 september 2005, "Handhaving", C.P.W. van den Berg
- * 16 september 2005, "Gemeentelijke watertaken", R. Biemond
- * 30 september 2005, "Kandidaten gezocht!", R. Biemond
- * 14 oktober 2005, "De veilige gemeente (I)", R. Biemond en M.J. van Leeuwen
- * 14 oktober 2005, "Vóór de begroting stemmen, met uitzondering van... kan dat?", R. Biemond
- * 28 oktober 2005, "De veilige gemeente (II)", R. Biemond en M.J. van Leeuwen
- * 11 november 2005, "Uitslag enquête bestuurders", R. Biemond
- * 25 november 2005, "De WMO is er nog niet", R. Biemond
- * 9 december 2005, "Stookbeleid", A. van Maanen

Andere bijdragen

- * 28 januari 2005, "Verkiezingen * Gemeenteraad 8 maart 2006 (I)", R. Biemond
- * 28 januari 2005, "Straatsburg * Van Turkije tot batterije", M.J. van Leeuwen
- * 25 februari 2005, "Verkiezingen * Hé... die SGP!", Dolf Lok
- * 6 mei 2005 en 23 mei 2005, "Aankondiging kadercursussen"
- * 20 mei 2005, "Verkiezingen * Gemeenteraad maart 2006 (II)"
- * 28 oktober 2005, "Voorlichting * Beursnotities", J. Vermeer
- * 23 december 2005, "Kadercursussen lokale SGP bestuurders"

6. SGP-Jongeren

6.1 Algemeen

In het verslagjaar zijn er twee nieuwe verenigingen bijgekomen, Kampen en Reimerswaal. Beide verenigingen hebben verzocht om aansluiting bij de SGP-jongeren. Het bestuur heeft hen toegelaten als lid. In de plaatsen Ermelo, Geldermalsen, Katwijk aan Zee en Veenendaal zijn actieve jongeren bezig met de (her-)start van een jongerenvereniging. Ook is de sectie Verenigingen in de plaatsen Leiden, Rotterdam en Utrecht begonnen met het oprichten van debatverenigingen onder de naam 'SGP Debating Society'. Het is de bedoeling dat deze verenigingen op korte termijn aangesloten worden bij de SGP-jongerenorganisatie.

Wegens gebrek aan belangstelling zijn de verenigingen Drechtstreek, Midden-Zeeland en Terwolde/De Vecht in het verslagjaar opgeheven.

6.2 Bestuur

Het bestuur heeft in 2005 een aantal wijzigingen ondergaan.

Diverse bestuursleden waren in het verslagjaar (tussentijds) aftredend en niet herkiesbaar. Tijdens de jaarvergadering werden gekozen:

- in de vacature secretaris in verband met het vertrek van Dick Both: Sander Kok;
- in de vacature penningmeester in verband met het vertrek van Frank Engberts: Gerrit Flier;
- in de vacature voorzitter sectie Politiek (vacature): Anton Rottier;
- in de vacature voorzitter sectie Jongeren in verband met het vertrek van Teun van Roekel: Karel Kok;
- in de vacature voorzitter sectie Verenigingen in verband met het vertrek van Wim Akster: Gerrit Jansen.

Met het vertrek van Arjan Klaasen is de sectie Info-zaken opgeheven als aparte sectie. Het schrijven van infoschetsen is nu onderdeel geworden van de sectie Politiek.

De functie van tweede voorzitter, die tot de jaarvergadering vervuld werd door Arjan Klein, wordt nu vervuld door één van de sectievoorzitters. Het bestuur heeft Jan Kloosterman (voorzitter sectie KLIK) aangesteld als tweede voorzitter.

Het algemeen bestuur vergaderde in 2005 zevenmaal en het dagelijks bestuur vergaderde zesmaal.

6.3 Secties en sectieleden

Van de navolgende personen werd tijdens de algemene ledenvergadering de benoeming als sectie lid bekrachtigd: Hans Bossenbroek, Reinier de Bruin, Gerald Harbers, Leo Heuvelman, Willem Kok, Gert Meuleman, Frank van Veldhuizen en Hans van Vulpen.

Alle niet aftredende sectieleden werden eveneens herbenoemd voor een periode van een jaar.

Jeroen van der Laan (sectie Jongeren) werd in 2005 benoemd tot medewerker SGP-jongeren in de vacature die ontstond door het vertrek van Arjan Meerkerk.

6.4 Jeugdwerkadviseur

De jeugdwerkadviseur (jwa) heeft in 2005 het bestuur en de secties Info-zaken, Jongeren (tot en met augustus), Ons Contact, Politiek en Verenigingen ondersteund en geadviseerd. De jwa verzorgde in het achterliggende jaar lezingen voor vijf studieverenigingen, vier kiesverenigingen, drie kerkelijke jeugdverenigingen en hij vertegenwoordigde de SGP-jongeren door middel van lezingen, een workshop of forumdeelname op zeven studentenverenigingen en één politieke jongerenorganisatie. Namens de commissie Oost-Europa hield hij een lezing voor studenten in Arad (Roemenië). Verder gaf hij twaalf gastlessen op scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Ook gaf hij een aantal rondleidingen in de Tweede Kamer.

In de eerste maanden van 2005 heeft de jwa als interim-voorzitter de integratie van de secties Info-zaken en Politiek voltooid. Na de jaarvergadering is de voorzittershamer overgedragen aan Anton Rottier. Samen met de sectie Verenigingen was de jwa betrokken bij het opzetten van een nieuwe structuur voor de debatverenigingen. In de zomermaanden heeft hij als uitvloeisel van de heidesessie met de bestuursleden de beleidsnota 2006 – 2010 geschreven. In de aanloop naar de campagne

voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 was de jwa nauw betrokken bij de oprichting van een campagnecommissie binnen de SGP-jongeren, waarvan hij vervolgens ook deel uitmaakte.

Voor periodieken als *Ons Contact* en *De Banier* is de jwa regelmatig in de pen geklommen. Om de politieke profilering van de SGP-jongeren verder gestalte te geven, was hij (al dan niet in samenwerking met de voorzitter) betrokken bij het verschijnen van een aantal opinieartikelen en persberichten.

De jwa heeft in 2005 aan verschillende interviews voor diverse media meegewerkt. De interviews stonden onder meer in het teken van de discussie rondom het vrouwenstandpunt van de partij, de publicatie van het interview met Alexander Pechtold, het vrouwencongres, fiscalisering AOW, het verbod op het bekijken van extreme porno en het mediagebruik binnen de SGP-jongeren. Tevens heeft hij verschillende malen interviews en gesprekken gehad met studenten ten behoeve van een artikel, werkstuk of project.

De jwa was in 2005 lid van de campagnecommissie, het Breed Bestuurlijk Overleg, de commissie Bestuurlijk Overleg Kerstenhuis en Fractie en redactielid van *De Banier*.

6.5 Jongerenwerker

De jongerenwerker ondersteunde en adviseerde de secties Publiciteit en KLIK en vanaf september 2005 ook de sectie Jongeren. In die hoedanigheid is hij betrokken geweest bij het PR-beleid van de organisatie: het (laten) plaatsen van advertenties, beoordeling van sponsorverzoeken, bestellen van promotiematerialen en vertegenwoordiging van de organisatie op verschillende bijeenkomsten. Ook was hij organisatorisch betrokken bij de 'Wegwijs' en de beurs 'Naar Buiten'. Verder was de jongerenwerker nauw betrokken bij het geven van publiciteit aan SGPJ-bijeenkomsten door middel van advertenties, posters en persoonlijke uitnodigingen.

De jongerenwerker was lid van de partijbrede commissie internet en zo betrokken bij de website. Daarnaast verrichtte hij regelmatig onderhoud aan de website van de SGP-jongeren. Voor het geven van gastlessen/presentaties op o.a. basisscholen is in 2005 geen concrete actie ondernomen. Deze activiteiten voor 2006 zijn nog in de voorbereidende fase.

6.6 Sectie Jongeren

De sectie Jongeren heeft het afgelopen jaar zes avonden en een (tweedaags) congres georganiseerd.

De eerste bijeenkomst was op 26 mei in Gouda. De avond werd georganiseerd i.s.m. de studieverenigingen Kernpunt en Gouda. Het thema van deze avond was 'De Europese Grondwet'. Op 17 juni vond de oprichtingsvergadering van de SGP-jongeren in Katwijk aan Zee plaats. Het thema was 'Geloof in de politiek'. Fractie leider Van der Vlies ging in op zaken als het vrouwenstandpunt, de doodstraf en theocratie. In de Oude zaal van de Tweede Kamer werd op donderdag 23 juni de tweede Haagse debatavond georganiseerd. Bijna 70 jongeren gingen het debat aan met de Tweede Kamerleden Niesco Dubbelboer (PvdA), Boris van der Ham (D66) en Kees van der Staaij (SGP).

Op zaterdag 5 november waren we in Kootwijkerbroek rond het thema 'Terrorisme'. Zowel ir. Van der Vlies als Richard Donk hielden daar een interessante lezing. In samenwerking met de SGP-jongeren van Elspeet-Vierhouten hebben we op 12 november een unieke debatavond gehouden. Tijdens de avond gaf directeur Gijs Weenink van de Debatacademie een review op het debat en leerde hij ons de kneepjes van het vak.

Onder de aansprekende titel "Vrouwen zetten SGP in vuur en vlam!" hebben we op 18 en 19 november een congres in Rotterdam over het vrouwenstandpunt georganiseerd. Sprekers van deze avond waren W. Kolijn, B.J. van der Vlies en wethouder W.J. van Duijn. De lezingen werden afgewisseld met columns, uitgesproken door SGP-dames. Zaterdagmorgen spraken achtereenvolgens mr.dr.s. S.O. Voogt (advocaat SGP), dr. E. Dijkgraaf en ds. M.J. Kater.

Ten slotte hebben we op vrijdag 16 december een bijeenkomst in Middelharnis gehouden. Samen met de aanwezigen hebben daar dr. R. Bisschop, dr. B.J. Spruyt, Christian van Bommel en Reinout de Vries (voorzitter Jonge Democraten) gedebatteerd over de toekomst van de SGP.

6.7 Sectie KLIK

In 2005 hebben we in de sectie de aandacht verlegd naar het nog beter afstemmen op de lezersdoelgroepen. Binnen de door ons geformuleerde doelgroepen zijn verschillen. Zo hebben we onze focus gericht op de vrouwelijke helft van ons lezerspubliek. We willen meer artikelen die op hun belevingswereld aansluiten. Deze accentverschuiving naar de inhoud van artikelen is mogelijk geworden door de tekstuele eindredactie onder te brengen bij een van de sectieleden. Hierdoor kunnen we ons meer op de inhoud, afstemming en doelgroepen richten.

We hebben het afgelopen jaar diverse onderwerpen aan bod laten komen. Een deel van de artikelen is altijd gericht op de (politieke) actualiteit. De serie maatschappelijke beroepen is gebleven. Herkenbare diensten en beroepen willen we in elk nummer voor het voetlicht halen. Deze artikelen zijn meestal niet politiek geladen. Een deel van onze lezers is te binden en te boeien door herkenbare en informerende teksten. Verder zijn we een serie over burgemeesters begonnen. Deze zal in 2006 afgesloten worden. In minimaal twee van de vier nummers zal aandacht gegeven worden aan (politieke) activiteiten van onze KLIK-lezers. Ook willen we regelmatig SGP-vertegenwoordigers aan het woord laten.

Zoals in 2004 al aangekondigd is, zijn we aan het werk gegaan met een lesbrief over de gemeenteraadsverkiezingen. Deze zal tijdig in 2006 verschijnen. Na dit project richten we ons weer op het voortgezet onderwijs. We zoeken naar een vorm waar behoefte aan is. Dit kan een kant en klaar lesprogramma, een lesbrief of een uitgewerkt voorstel zijn voor een politiek forum.

6.8 Sectie Ons Contact

Ons Contact kwam het afgelopen jaar vier keer uit. Het jaar werd geopend met een nummer over Marokko. Twee journalisten waren afgereisd om een reportage te maken over dit land. Nederland en Marokko hebben vierhonderd jaar diplomatieke betrekkingen en sinds de jaren zeventig komen er veel gastarbeiders vandaan. OC 2005-2 stond in het teken van zestig jaar bevrijding. Sommige lezers omschreven deze editie als een 'typisch bewaarnummer'. Verschillende oudere prominenten als majoor Bosshardt en ds. J.H. Velema kwamen aan het woord.

Zonder enige twijfel werd de meeste aandacht gegeneerd door het Wegwijsnummer. OC 2005-3 zal de boeken ingaan als het 'Pechtold-nummer'. Het ging eigenlijk over de stad. De opmerking van de minister dat het 'kakelen over de terreurdreiging' van de premier in feite 'doemdenken' is, sloeg op de verschijningsdatum 18 oktober 2005 in als een bom. Tal van media besteedden dagenlang aandacht aan deze uitspraken.

Inspelend op de rechterlijke uitspraak van 7 september over de positie van de vrouw, rolde eind december een OC-nummer over emancipatie op de mat. Vanuit een loyale en hartelijke betrokkenheid met de moederpartij schreef de redactie een veelkleurig nummer.

Het ledental van het jongerenmagazine bleef ook behoorlijk stabiel. Op de meegestuurde enquête in mei was ruimhartige respons. Ruim 1000 lezers reageerden positief op het blad. De redactie zal zich D.V. inzetten om met de verbetertips aan de slag te gaan.

6.9 Sectie Politiek

De sectie Politiek heeft het eerste volle jaar in de nieuwe opzet achter de rug. In deze opzet bestaat de sectie uit vijf commissies: Duurzame Ontwikkeling en Landbouw (DOL), Internationaal (INT), Onderwijs (OND), Binnenlandse Zaken (BIZA) en Sociaal Economische Zaken (SEZ). Elke commissie bestaat uit een aantal leden en een eerste en tweede voorzitter. De voorzitters worden afgevaardigd naar de sectievergaderingen en zijn dus lid van de sectie Politiek. Deze opzet is in 2005 verder vorm gegeven.

Begin 2005 is de sectie Info-zaken opgeheven. De taken van deze sectie zijn overgenomen door de sectie Politiek. De in 2005 verschenen schetsen zijn nog producten van de voormalige sectie. De sectie ziet het als haar taak politiek profiel te geven aan de SGP-jongerenorganisatie. Dat wil ze doen door bestaande standpunten te doordenken en nieuwe te ontwikkelen. Deze standpunten werden in 2005 uitgedragen door middel van o.a. het schrijven van opiniërende artikelen voor elk nummer van Ons Contact, KLIK en De Banier; het schrijven van statements (commentaren) voor de SGP-j site; het schrijven van opinieartikelen over: referendum Europese Grondwet, kilometerheffing, lidmaatschap Israël van de NAVO en de uitgave van de schetsen: 'Vrede over Israël' en 'Stamcellen, het geneesmiddel van de toekomst?'. Daarnaast werd deelgenomen aan debatten over o.a. de Europese Grondwet, de SGP-jongeren en het milieu, de toekomst van de NAVO en het hoger onderwijs. Sectie-intern is er een artikelenprocedure ingevoerd en een schrijfcursus georganiseerd voor de hele organisatie.

6.10 Sectie Publiciteit

Naast de kerntaken van de sectie, zoals het ontwerpen van uitnodigingen en posters, het plaatsen van advertenties en het regelen van standbemanning voor de gehouden bijeenkomsten, passeerden zaken van uiteenlopende aard de revue. Een belangrijke (deels interne) aangelegenheid, die ook het komende jaar onze aandacht zal hebben, is een kritisch onderzoek naar de lay-out van de publicaties van de SGP-jongeren, met een directe link naar de gehele huisstijl van onze organisatie.

Ook de website kreeg diverse keren een prominente plaats op de agenda, waarbij inhoudelijke en technische verbetering voorop stonden. Onderwerpen die, tijdens de acht gehouden vergaderingen, van tijd tot tijd terugkwamen, waren de uitwerking en presentatie van de gehouden enquête onder de lezers van Ons Contact, het opzetten van een functionele vrijwilligerspool en het ontwerpen van een interne databank. De commissie HOT veranderde aan het einde van het jaar in een campagnecommissie. Deze commissie probeert op verschillende manieren de verkiezingen onder de aandacht van jongeren te brengen.

Activiteiten van grotere omvang betroffen onder meer de 'Wegwijs' in Utrecht en de 'Naar Buiten'-beurs in Bennekom. Ook de organisatie van de landelijke excursie voor alle betrokkenen binnen de SGP-jongeren lag in handen van deze sectie.

6.11 Sectie Verenigingen

De sectie is betrokken geweest bij het organiseren van bijeenkomsten, waarbij juist gekeken is of het oprichten c.q. doorstarten van een vereniging wel zinvol is. Bij het organiseren van dit soort bijeenkomsten wordt door de sectie samengewerkt met een aantal jongeren uit de betreffende omgeving. Tevens is veelvuldig gebruik gemaakt van een enquête, waarmee getracht wordt een realistisch beeld te krijgen van de animo voor een SGP-jongerenvereniging. Deze 'verkennde' bijeenkomsten zijn gehouden in o.a. de Bommelerwaard, Houten en Werkendam.

Evenals in voorgaande jaren is in het voorjaar en in het najaar een nieuwsbrief uitgegeven om de verenigingen te informeren over diverse activiteiten van de SGP-jongeren.

Sinds 2005 houdt de sectie Verenigingen zich ook bezig met debatverenigingen. Deze taak lag voorheen bij de sectie Info-zaken. De debatverenigingen richten zich op HBO/WO-studenten en afgestudeerden. In het najaar van 2005 is gewerkt aan het opzetten van debatverenigingen in Leiden, Rotterdam en Utrecht.

6.12 Ten slotte

2005 is alweer toegevoegd aan de geschiedenis. Het bijbelwoord is waar: "wij vliegen daarheen". Een roerig jaar ligt achter ons. De SGP krijgt (al dan niet voorlopig) geen subsidie meer. De gemoederen zijn verhit, zowel binnen als buiten de partij. Laten we met elkaar de discussie op een waardige wijze voeren. Laten we het bovenal verwachten van de Heere. Alleen als we in Hem geborgen zijn, hebben we toekomst. Gelukkig diegene, die mag geloven: Wat de toekomst brengen moge, mij geleidt des Heeren hand (Jacqueline E. van der Waals). Dat wensen we u van harte toe.

7. SGP-fracties in de Staten-Generaal

7.1 Tweede Kamer

De Tweede Kamer heeft twee hoofdtaken, nl. samen met de regering wetten 'maken' én het controleren van de regering. Het Kabinet of de ministers kunnen te allen tijde door de Tweede Kamer op het matje worden geroepen om uitleg te geven over het gevoerde beleid.

De SGP zit al sinds 1922 onafgebroken in de Tweede Kamer, en is daarmee de partij met de langste staat van dienst. Onze fractievoorzitter, ir. B.J. van der Vlies, is sinds 1981 Kamerlid en is daarmee op het moment het langstzittende Kamerlid; mr. C.G. van der Staaij vertegenwoordigt onze partij sinds 1998.

De Kamerleden worden bijgestaan door de volgende medewerkers:

- drs. E.J. Brouwer, beleidsmedewerker
- drs. M. de Bruyne, voorlichter
- mr. D.J.H. van Dijk, beleidsmedewerker
- mr. G. Holdijk (parttime) beleidsmedewerker
- mevr. J. de Jong, secretaresse
- drs. H.J. Hooglander, beleidsmedewerker
- drs. W.L. Verweij, beleidsmedewerker
- mr. drs. W.M.J. de Wildt, beleidsmedewerker

In het jaar 2005 zijn noch in de samenstelling van de fracties, noch in de personele bezetting van de fractieondersteuning wijzigingen opgetreden.

Bovenvermelde personen zijn in dienst van de Stichting Fractiebijstand van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Deze stichting heeft ten doel het verrichten van werkzaamheden welke zowel van politiek-wetenschappelijke als van administratieve aard zijn, en dat in het bijzonder tot begeleiding en advisering van staatkundig-gereformeerde kamerleden. Het bestuur van de stichting bestaat uit de heren J.D. Heijkamp, mr. C.G. van der Staaij en ir. B.J. van der Vlies.

7.1.1 Werkzaamheden

Iedere dinsdagmorgen komt de fractie (Kamerleden én medewerkers) bijeen voor overleg over de agenda van de komende week. De agenda is meestal zodanig vol dat er veel keuze's gemaakt moeten worden, waarbij we als fractie prioriteit geven aan onderwerpen die gezien ons profiel voorrang verdienen (medisch-ethische thema's, justitie, zorg voor zwakken).

Vanaf dinsdagmiddag is de Kamer in plenaire vergadering bijeen, te beginnen met het mondelinge vragenuur en stemmingen.

Naast het reguliere Kamerwerk houdt de fractie zich bezig met werkbezoeken, spreekbeurten, deelname aan congressen. Dat gebeurt dan meestal op de vrijdagen, en in de weken dat de Kamer niet vergadert, de zgn. recesperiode's; de spreekbeurten worden gewoonlijk gepland op de vrijdagavonden.

7.1.2 Voorlichting

De fractievoorlichter is belast met verspreiding van wat de SGP te berde brengt, zowel binnenskamers als daarbuiten. Naast contacten met de pers en media, nemen de groepsbezoeken, van kiesverenigingen, vrouwenverenigingen tot en met middelbare scholieren, een niet onbelangrijke plaats in. Het afgelopen jaren betrof dat 48 groepen.

Twee stagiairs van Christelijke Hogeschool Ede zijn het afgelopen jaar onze fractie hierbij behulpzaam geweest: Peter Smit (eerste halfjaar) en Arnoud Proos (vanaf september).

Op 28 mei 2005 werd er een open dag georganiseerd in het gebouw van de Tweede Kamer, een activiteit die zich mag verheugen in toenemende belangstelling (750 bezoekers), zelfs zodanig dat we veel mensen moesten teleurstellen.

Veel tijd is gestoken in communicatie rondom de rechtszaak die het Proefprocessenfonds Clara Wichmann e.a. heeft aangespannen tegen de SGP en de Staat, met name ná de uitspraak op 7 september 2005. De toenemende media-aandacht vereist grote zorgvuldigheid.

7.1.3 Deelname commissies/besturen binnen en buiten de SGP

Kamerleden en medewerkers zijn vertegenwoordigd in de diverse commissies/besturen die actief zijn binnen de SGP, alsook enkele externe commissies:

- (adviseur) Hoofdbestuur: B.J. van der Vlies
- Stichting Voorlichting en Vorming SGP: B.J. van der Vlies
- Guido de Brèsstichting: C.G. van der Staaij
- Zicht, studieblad SGP: C.G. van der Staaij
- De Banier: B.J. van der Vlies en M. de Bruyne
- Commissie van Advies Eurofractie: G. Holdijk en C.G. van der Staaij
- permanente campagnecommissie: B.J. van der Vlies, M. de Bruyne en J. de Jong (secr.)
- verkiezingsprogrammacommissie: B.J. van der Vlies, C.G. van der Staaij en M. de Bruyne; overige medewerkers 'op afroep'
- werkgroep Oost-Europa: E.J. Brouwer
- begeleidingscommissie processen SGP: C.G. van der Staaij
- Platform Waarden en Normen: B.J. van der Vlies (vervangers: D.J.H. van Dijk en W.L. Verweij)
- (Tijdelijke) Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram (CATG): W.L. Verweij
- Kerngroep Onderwijsvrijheid: B.J. van der Vlies
- Contactgroep Onderwijsvrijheid: W.L. Verweij

Tot slot verlenen de medewerkers hun medewerking aan de totstandkoming van nota's en commentaren van het Studiecentrum.

7.1.4 'SGP-ambtenaren'

Sinds 2004 is er een overleg gestart (komt ten minste éénmaal per jaar bijeen) tussen de fractie én ambtenaren van onze partij, die werkzaam zijn op een ministerie of bij de Raad van State. Met oog voor de onderscheiden verantwoordelijkheden, kunnen we elkaar wederzijds van dienst zijn, uiteraard binnen de daarvoor gestelde regels en randvoorwaarden van vertrouwelijkheid en onafhankelijkheid.

7.1.5 Overleg met kerken

Van tijd tot tijd ontvangt de fractie zgn. 'doelgroepen' (docenten maatschappijleer, wethouders, predikanten, Statenleden, etc.). In dat kader hebben we in 2005 vertegenwoordigers vanuit de diverse aan de SGP verwante kerkgenootschappen uitgenodigd op 25 februari 2005. Met elkaar is nagedacht over de rol van religie in het publieke leven, de relatie 'kerk en politiek' en hoe we elkaar daarbij tot een hand en een voet kunnen zijn. Een hoogst actueel thema gezien ook de opkomende islam én het feit dat de 'orthodox-christelijke zuil' maar al te gemakkelijk op één hoop geveegd wordt met de vertegenwoordigers van deze godsdienst. In een vervolgbijeenkomst op 20 mei is aan de hand van stellingen geprobeerd een en ander te concretiseren.

7.1.6 Groen-kring

In 2005 kwam ook de Groen-kring opnieuw bij elkaar. Deze kring, voorjaar 1997 opgericht, bezint zich doorgaans twee maal per jaar op ingrijpende ontwikkelingen in onze samenleving, aan de hand van het gedachtegoed van Groen van Prinsterer. Eventjes los van de Kameragenda wordt er dan nagedacht over de kanalen waarlangs het ongeloof zich verspreidt en breed maakt in onze samenleving. In het afgelopen jaar kwam deze kring één keer bij elkaar. Inleidingen werden toen verzorgd door drs. A.A. van der Schans (SGP-wethouder en historicus) en ds. W. Visscher (predikant Ger.Gem.). Het thema betrof de omgang met artikel 36 NGB onder de huidige politieke omstandigheden.

7.1.7 Residentiepausediensten

Iedere derde dinsdag van de maand (met uitzondering van de zomerperiode) wordt er in de Hofstad een dienst belegd waarin gebeden wordt voor de overheid. Naast een Haagse predikant wordt het

woord gevoerd door parlementariërs van ChristenUnie en SGP, en enkele leden van het Kabinet van het CDA.

7.1.8 Parlementaire activiteiten

In het hiernavolgende wordt departementsgewijs teruggeblikt op het politieke handwerk. We kunnen hierin niet compleet zijn, maar is bedoeld om inzicht te geven in de belangrijkste zaken die ons bezighielden. Voor een vollediger verslag zij verwezen naar De Banier, het zgn. 'Parlementair logboek'.

7.1.9 Prinsjesdag en Algemene Politieke Beschouwingen

Het parlementaire jaar opent officieel op de derde dinsdag van september, op Prinsjesdag. Voorafgaand aan de bijeenkomst in de Ridderzaal kwamen we als fractie, met collega's van het Kersenhuis, familie en vrienden, bijeen. Sinds de interreligieuze kerkdienst in Den Haag verbreed is met niet-christelijke religie's, organiseren we zelf een opening, waarbij predikanten uit Den Haag of omgeving het woord voeren. Dit jaar was dat ds. J.B. Zippro.

Direct ná Prinsjesdag vonden de algemene beschouwingen plaats, met de titel 'Quo vadis' (bijdrage integraal opgenomen in Banier). De fractie diende voor het eerst een eigen 'financieel plan' in met alternatieve keuzes voor het kabinetsbeleid. Daarin pleitten we bijvoorbeeld voor een duidelijke keuze voor minder geld voor topsport en meer voor bestrijding van vrouwenhandel.

7.1.10 Asielbeleid

- De regering nam een voorstel van de SGP over m.b.t. openbaarmaking gegevens uit individuele asioldossiers, indien de media een eenzijdig of verkeerd beeld van zo'n dossier neerzetten.
- Individuele dossiers van uitgeprocedeerde asielzoekers bekeken. In enkele gevallen is de minister gevraagd alsnog tot vergunningverlening over te gaan, waarbij de minister in twee gevallen ons verzoek honoreerde.

7.1.11 Binnenlandse Zaken

- Met de nodige passie oppositie gevoerd tegen het voorstel van minister De Graaf voor een gekozen burgemeester, en de bestuurlijke vernieuwingsplannen van minister Pechtold.
- Blijvend aandacht gevraagd voor de autonomie van gemeenten en de bijbehorende financiële armslag (aanschaffing gebruikersdeel OZB).

7.1.12 Buitenlandse Zaken

- Referendum over de Europese Grondwet op 1 juni: de fractie was intensief betrokken bij de SGP-'nee-campagne', en pleitte o.a. voor een afgeslankte EU.
- Ten aanzien van uitbreiding EU: verzet tegen het openen van toetredingsonderhandelingen met Turkije, maar steun voor voorbereiding van het lidmaatschap van Roemenië en Bulgarije.
- Veel aandacht is besteed (veelal door het stellen van schriftelijke vragen) aan de situatie van verdrukte christenen, onder meer in Iran, Eritrea, Sri Lanka en Indonesië.
- Met betrekking tot Israël aandacht gevraagd voor haat zaaien in de Palestijnse media, de kwalijke inhoud van Palestijnse schoolboeken, executies in de Palestijnse Gebieden en de dreiging die uitgaat van enorme wapenaankopen door Egypte.
- In de aanloop naar de begrotingsbehandeling van 2006 vroeg de SGP-fractie meermalen naar de erbarmelijke situatie op Papoea als gevolg van het optreden van het Indonesische leger. In november kwam het Drooglever-rapport over gang van zaken rond de Act of Free Choice in 1969 vrij, dat mede op verzoek van de SGP-fractie totstandgekomen is. De SGP sprak uit dat Nederland mede schuldig is aan het onrecht dat de Papoea's aangedaan is, toen zij op ondemocratische wijze voorgoed bij Indonesië ingelijfd werden.

7.1.13 Defensie

- De fractie plaatste kanttekeningen bij de beëindiging van de stabilisatiemissie in Zuid-Irak, omdat we er niet van overtuigd waren dat de klus geklaard was.
- We stemden in juni in met nieuwe NAVO-uitzendingen naar Afghanistan, en in december met deelname aan een VN-missie in Soedan.

7.1.14 Economische Zaken

- Door middel van een door de meerderheid gesteunde motie heeft de fractie bij het kabinet aangedrongen op tegemoetkoming in de kosten die (kleine) ondernemers moeten maken ter voorkoming van diefstal, vernielingen, etc.
- De fractie heeft in schriftelijke vragen aandacht gevraagd voor de plannen in diverse gemeenten om meer koopzondagen toe te staan dan de Winkeltijdenwet toestaat.

7.1.15 Financiën

- De fractie heeft gepleit voor accijnsverhoging op alcoholische dranken.
- Met succes is ons amendement behandeld om per 1 januari 2007 een mantelzorgerkorting in te voeren in de Inkomstenbelasting.

7.1.16 Integratiebeleid

- We pleitten voor een eerlijk debat over de islam in Nederland. De fractie nam mede in dat licht het initiatief tot een publicatie over dit onderwerp, *De islam in huis*, die in december werd gepresenteerd.
- Tevens aandacht gevraagd voor rechtsextremisme, onder andere op internet. De regering laat het Openbaar Ministerie daar nu strafrechtelijk onderzoek naar doen.

7.1.17 Justitie

Op het terrein van Justitie is er door de SGP-fractie in het afgelopen jaar voor gekozen om sterk het accent te leggen op de ethische onderdelen.

- Zo heeft de fractie één en andermaal pleidooien gevoerd voor de bescherming van het klassieke, christelijke huwelijk tussen één man en één vrouw. In dit kader heeft zij meerdere keren geageerd tegen het zogenaamde 'triohuwelijk', maar ook gewezen op de grote schadelijke gevolgen van echtscheiding.
- Daarnaast heeft zij aandacht gevraagd voor de vele pulp die via de media vrijelijk verkrijgbaar is: kinderporno, gruwelporno, maar ook de vrouwonvriendelijke uitzendingen van TMF/MTV werden aan de kaak gesteld.
- De SGP wist een kamermeerderheid achter haar motie te krijgen, waarin werd uitgesproken dat gedetineerden geen toegang hebben tot gewelds- en pornofilms.
- Vanzelfsprekend kreeg ook de strijd tegen terrorisme en radicalisering veel aandacht van de SGP-fractie.
- Tot slot valt hier nog de inzet voor een betere opvang en begeleiding van ex-gedetineerden te noemen.

7.1.18 Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

- Bij de invoering van de nieuwe mestwetgeving zijn amendementen aanvaard waardoor een generieke korting van de productierechten niet meer mogelijk is. Een ander amendement maakt het mogelijk dat fosfaat kan worden gecompenseerd met de aanwending in het volgende jaar.
- Ten aanzien van het gebruik van biobrandstoffen is gevraagd om hieraan extra prioriteit toe te kennen. Daarop is een interdepartementale werkgroep ingesteld.
- Om de verduurzaming van de visserij te stimuleren, is een motie aanvaard om geld uit het Fonds Economische Structuurversterking hiervoor aan te wenden.
- De toezegging verkregen dat aan de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen € 50.000 extra subsidie wordt verstrekt.

7.1.19 Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

- De fractie was alert op de voortgaande discussie over de vrijheid van onderwijs (artikel 23 Grondwet), met als deelaspecten: wetgeving over burgerschap en integratie in het onderwijs, de medezeggenschapswetgeving en het debat over de verhouding tussen wetenschap en religie in het onderwijs.
- Aandacht voor de consistentie in het onderwijsbeleid – deregulering en autonomievergroting waarmaken: wetgeving over onderwijstijd en discussie over kinderopvang in het onderwijs.
- Over de breedte van diverse beleidsterreinen aandacht gevraagd voor de verloederding in de media.

7.1.20 Ontwikkelingssamenwerking

- AIDS-wezen: als uitvloeisel van een reis van Van der Staaij naar Zuid Afrika, diende de fractie samen met de CU een amendement, waarmee € 8 miljoen vrijgemaakt werd voor projecten voor AIDS-wezen. Het amendement werd aangenomen.
- Nieuw subsidiekader voor particuliere organisaties voor ontwikkelingshulp: de fractie kreeg de steun voor het versterken van de positie van de kleine ontwikkelingsorganisaties.

7.1.21 Sociale Zaken en Werkgelegenheid

- De motie-Van der Vlies, namelijk dat er inkomenscompensatie moest komen als de koopkracht met meer dan 1% zou dalen, heeft het hele jaar een rol gespeeld, met name waar het ging om de koopkracht van ouderen, chronisch zieken en gehandicapten.
- Via een motie is tevergeefs geprobeerd om het aanbieden van banen in de prostitutie op de website van het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) te verbieden.

7.1.22 Verkeer en Waterstaat

Op het gebied van Verkeer en waterstaat heeft de SGP zich het afgelopen jaar meerdere malen ingezet voor het vervoer over water. Dit jaar wel in een heel bijzondere context. Veel veerponten kampen reeds meerdere jaren met forse exploitatietekorten en onvoldoende ruimte voor noodzakelijke investerings- en vervangingsuitgaven. Gelet op het gegeven, dat overzetveren een waardevolle functie vervullen binnen het mobiliteitsbeleid, alsmede een cultuurhistorische en recreatieve waarde vertegenwoordigen, vindt de SGP-fractie dit ongewenst. Om die reden heeft zij middels een amendement € 10 miljoen weten vrij te maken voor de oprichting van een landelijk gereguleerd Verenfond, waarmee exploitatietekorten van veren kunnen worden afgedekt en noodzakelijke investerings- en vervangingsuitgaven mogelijk worden gemaakt.

7.1.23 Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Dit jaar stond vooral in het teken van de nieuwe Zorgverzekeringswet (waarbij onder meer onze amendementen voor de 'schone polis' en voor een spaarregeling voor gemoedsbezwaarden werden aangenomen) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
- De uitwerking van de regelingen voor gemoedsbezwaren vraagt volop aandacht.
- Ons voorstel om de poortwachtersfunctie/centrale positie huisarts te handhaven is gewaarborgd in de Zorgverzekeringswet.
- De evaluatie van de Wet Afbreking Zwangerschap is eindelijk binnen. Daaruit blijkt dat juist de waarborgen die het kind moeten beschermen niet worden nageleefd. We zijn zeer kritisch over pleidooien van andere fracties voor afschaffing van de 'bedenktermijn'. Er moet juist veel meer aandacht komen voor het ongebooren kind en de gevolgen van abortus voor vrouwen.
- De voortgaande discussie over levensbeëindiging van pasgeborenen laat zien dat kwesties rondom leven en dood niets aan actualiteit hebben ingeboet.
- Onze motie om overmatig alcoholgebruik tegen te gaan kreeg een kamermeerderheid. Vreemd genoeg is er geen meerderheid te vinden voor reclamebeperkingen en accijnsverhogingen.

7.1.24 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu

- Op het terrein van VROM vroeg afgelopen jaar in het bijzonder de luchtproblematiek de aandacht. Als gevolg van de milieueisen op dit terrein is het momenteel spitsroede lopen voor de spitsstroken en grootschalige bouwprojecten. Onze fractie neemt het vertrekpunt in deze discussie in de gezondheid

van de burgers. Onze eerste reflex is derhalve niet het zo snel mogelijk gaan versoepelen van de normen of daarop aandringen bij de Europese Commissie. De inmiddels talloze rapporten die het verband tussen vuile lucht en vervroegde sterfte aantonen, spreken wat dat betreft boekdelen.

- Een amendement van de SGP om het vuurwerkgebruik - en daarmee milieuvervuiling - verder aan banden te leggen, wist geen meerderheid te behalen.

- Daarnaast heeft de SGP indringend aandacht gevraagd voor de vestiging van overlastgevoelige instellingen (sociaal pensions, opvang drugsverslaafden, etc.) in woonwijken. Hierachter schuilt te vaak een onderschatting van de problemen waarmee wijkbewoners, met hun kinderen, worden opgezadeld.

7.2 Eerste Kamer

Een natie is ermee gediend wanneer de soms wat heetgebakerde en gepolitiseerde democratie van de Tweede Kamer een correctietoets doorstaat die wordt uitgevoerd door mensen die in hun bestaan niet afhankelijk zijn van de politiek." Deze uitspraak van SGP-senator Holdijk geeft kort de taak weer van de Eerste Kamer. Zij kijkt of wetten wetstechnisch door de beugel kunnen, in overeenstemming zijn met Grondwet en verdragen, en of die voorstellen in de praktijk ook 'werken'.

De Staatkundig Gereformeerde Partij is vanaf 1971 in de Eerste Kamer vertegenwoordigd. Eerder had de partij in 1956-1960 één lid in deze Kamer (ds. C. Smits en ir. H. Fokker).

De fractie heeft sinds de verkiezingen van 1983 een tweede zetel, met een onderbreking van één zetel in de periode 1987-1991.

De heren Van den Berg en Holdijk zijn resp. sinds 1995 en 1991 de SGP-vertegenwoordigers in de senaat. Zij werken daarbij nauw samen met de ChristenUnie-fractie.

Verder nemen zij ook deel aan het SGP-fractieoverleg in de Tweede Kamer, op dinsdagmorgen.

Zij kunnen voor de voorbereiding op hun werk een beroep doen op de medewerkers van de Tweede Kamerfractie.

De Eerste Kamer vergadert één dag per week, namelijk op dinsdag.

8. Eurofractie ChristenUnie-SGP

8.1 Inleiding

Het jaar 2005 was een veelbewogen jaar voor de eurofractie, niet in het minst vanwege het referendum over de grondwet. De eurofractie is actief bezig geweest met de campagne tegen de grondwet. Dit was niet zonder succes; de Nederlandse bevolking wees de grondwet af. Het referendum is geen geïsoleerd fenomeen gebleken. De tweevoudige afwijzing van de Europese Grondwet in Frankrijk en Nederland heeft geresulteerd in een reflectieperiode, die halverwege 2006 moet worden afgerond. De eurofractie blijft betrokken bij dit debat over de toekomst van Europa.

8.2 Personeel, CvA en SAE

De SGP wordt in de eurofractie ChristenUnie-SGP en daarmee in het Europees Parlement vertegenwoordigd door drs. B. Belder (Bas). Namens de ChristenUnie is de heer dr. J. Blokland (Hans) lid van het Europees Parlement. Zij worden vanuit een kantoorpand te Rotterdam naast een aantal beleidsmedewerkers van de ChristenUnie ondersteund door de volgende SGP-ers:

- drs. W. Boonzaaijer
- drs. D.J. Diepenbroek
- drs. J.A. Schippers
- drs. H.J. van Schothorst
- mw. H. Stuurman

De Eurofractie ChristenUnie-SGP wordt bijgestaan door twee instanties, te weten het College van Advies (CvA) en de Stichting Assistentie Eurofractie (SAE).

Lid van het CvA zijn de heren P. van Dalen, H. van Dijk, G. Geijtenbeek, G. Holdijk, C.S.L. Janse, E. van Middelkoop, A. Rouvoet, C.G. van der Staaij, A.G. Bregman, E. van Voorden, S. Polinder en mw. R. Klapwijk-Poppe.

Lid van de SAE zijn de heren E. van Voorden (voorzitter), B. Belder (secretaris), C.S.L. Janse (penningmeester), J. Blokland en P. van Dalen.

8.3 Commissies

Daarnaast was er in 2005 het werk in de vele commissies waar de eurofractie actief is. De beide europarlementariërs waren sterk betrokken bij het werk van hun commissies. Hans Blokland was namens het parlement in 2005 rapporteur voor een viertal verslagen. Hij schreef een rapport over het instellen van een Europees register voor uitstoot van vervuilende stoffen, over het grensoverschrijdend transport van afval en over de recyclage van batterijen. Daarnaast schreef hij een rapport over de rechtspraak in burgerlijke en handelsgeschillen binnen de EU. Bas Belder is in 2005 benoemd tot rapporteur van het rapport over de relatie tussen de EU en China.

De eurofractie heeft zich herhaaldelijk geuit op het gebied van ethische thema's als het onderzoek waarbij menselijke embryo's worden gebruikt. De fractie was tegen het verlenen van Europese financiële steun aan deze onderzoeksprojecten, waarbij embryo's worden vernietigd. Verder heeft de eurofractie zich uitgesproken tegen het verlenen van octrooi op een menselijke geslachtscel. Het ontdekken van de werking van het menselijk lichaam betreft immers geen uitvinding, maar een ontdekking en is dus niet octrooieerbaar. De eurofractie heeft tevens wijzigingsvoorstellen gedaan om te vermijden dat ontwikkelingsgelden van de EU worden gebruikt voor het aanbieden van abortus en de fractie heeft maatregelen van het Europees Parlement (EP) gesteund om op te komen voor verwaarloosde ziekten.

De euro parlementariërs Belder en Blokland hebben vele malen het woord gevoerd in de vergaderingen van het EP. Belangrijke debatten waaraan de eurofractie heeft deelgenomen zijn:

- De Europese grondwet.
- De toetredingsproblematiek van Bulgarije, Roemenië en Turkije.
- De situatie op de westelijke Balkan.
- De binnen- en buitenland perikelen van nabuurlanden van de EU.
- De situatie in het Midden-Oosten.
- De mensenrechtenkwesaties vooral met betrekking tot godsdienstvrijheid en de positie van protestantse huisgemeenten.

- Het wapenembargo richting China.
- De luchtkwaliteit.
- De verwerking van chemische stoffen.
- Het debat over de vluchtelingenstatus.
- Het internationaal terrorisme.
- De mogelijke CIA-kampen in Europa.
- De bewaarplicht van internet en telefoonverkeergegevens.
- De havenrichtlijn.
- De hervorming van de suikersector.
- De dienstenrichtlijn.
- Het begrotingsdebat.

Op de fractiewebsite www.eurofractie.nl, vindt u hierover gedetailleerde informatie. U kunt ook het uitgebreide jaarverslag van de eurofractie opvragen bij de fractie of downloaden van de website.

8.4 Portefeuilleverdeling

Bas Belder

Lid van de Commissie buitenlandse zaken, Plaatsvervangend lid van de Subcommissie veiligheid en defensie, Plaatsvervangend lid van de Commissie Internationale handel, de Commissie Constitutionele zaken, de Commissie Regionaal beleid, Vice-voorzitter delegatie EU-Israël, Lid delegatie EU-Bulgarije, Plaatsvervangend lid delegatie EU-Verenigde Staten, Lid werkgroep onderzoek naar besteding Europese gelden aan de Palestijnse Autoriteit.

Hans Blokland

Vice-voorzitter van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, Lid van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, Plaatsvervangend lid van de Commissie Vervoer en Toerisme, Lid van de delegatie voor de betrekkingen EU-Centraal Azië en de delegatie voor de betrekkingen EU-Zuidelijke Kaukasus, Penningmeester van Onafhankelijkheid en Democratie (IND/DEM-groep), de Europese fractie waar ChristenUnie en SGP onderdeel van uitmaken.

8.5 Werkbezoeken

De europarlementariërs hebben in 2005 werkbezoeken afgelegd door heel Nederland. Daarnaast hebben ze vele lezingen verzorgd in binnen- en buitenland. Belder bezocht o.a. Taiwan en China ter voorbereiding op zijn rapporteurschap over de relatie EU-China, hij bracht een bezoek aan Noord-Irak. Hij gaf o.a. lezingen in Vancouver, Victoria en Arbil. Blokland gaf een lezing in Londen over de Nederlandse afwijzing van de grondwet, daarnaast gaf hij o.a. lezingen in Salzburg, Brussel en Boedapest en bezocht hij het waarnemingscentrum voor drugs in Lissabon. De eurofractie onderhield contacten met het bedrijfsleven, de rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen, milieuorganisaties, patiëntenverenigingen en consumentenorganisaties.

8.6 Voorlichting

In 2005 hebben 13 bezoekersgroepen uit de achterban het EP bezocht. De bezoekers kregen informatie van de voorlichter van het parlement en zowel Belder als Blokland vertelden over hun werkzaamheden als europarlementariër. Daarnaast hadden de bezoekers de gelegenheid een deel van het debat op de publieke tribune bij te wonen. De groepen reageerden positief op het bezoek en gaven aan het interessant te vinden het Europees Parlement eens van dichtbij mee te maken. De eurofractie verscheen regelmatig in het nieuws over onderwerpen gerelateerd aan de Milieu Commissie en de Buitenland Commissie maar ook over medisch ethische onderwerpen en de grondwet. De fractie heeft diverse opiniërende artikelen geschreven, die gepubliceerd zijn in het Reformatorisch Dagblad en het Nederlands Dagblad.

8.7 Dank

Ook in 2005 mochten wij als christen ons steentje bijdragen in de Europese politiek. De resultaten van ons werk dragen wij aan God op. Hij gaf ons de kracht dit werk voor het Europees Parlement te doen.

9. Afsluiting

Door middel van dit jaarverslag heeft het Hoofdbestuur inzicht gegeven in de werkzaamheden die door velen binnen en ten behoeve van onze partij hebben verricht. Het Hoofdbestuur spreekt zijn dank uit aan allen die in betrokkenheid op en in verbondenheid aan de beginselen van onze partij, dit werk voor hun rekening hebben willen nemen. De HEERE geve dat het werk gekenmerkt mag zijn door de belijdenis van David: "Dezen vermelden van wagens, en die van paarden; maar wij zullen vermelden van den Naam des HEEREN, onzes Gods" (Psalm 20:8).

's-Gravenhage, maart 2006

drs. P.A. Zevenbergen
secretaris,

W. Klijn
algemeen voorzitter,

Bijlage 1

Agenda 85ste Jaarvergadering van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)

D.V. te houden op zaterdag 25 maart 2006 in de Jaarbeurs-Congreszaal, Jaarbeursplein te Utrecht, tel. 030 - 29 55 42. Aanvang: 9.30 uur

Agenda

1. Aanvang: 9.30 uur.
- 1.1 Opening door de partijvoorzitter, ds. A. van Heteren.
- 1.2 Telefax aan H.M. de Koningin.
- 1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus.

2. Vaststellen verslag van de Algemene Vergadering gehouden op 2 april 2005 (zie bijlage 3 van het Jaarverslag 2005).

3. Jaarverslag 2005.
 - 3.1 Vragen naar aanleiding van Jaarverslag 2005.
 - 3.2 Vaststellen balans, staat van baten en lasten en de toelichting daarop (strekt tevens tot décharge van het Hoofdbestuur).
 - 3.3 Voorstel Hoofdbestuur inzake ledenbijdrage 2006 en 2007 (zie Bijlage A).

4. Rede van ir. B.J. van der Vlies, voorzitter Tweede Kamerfractie

5. Uitslag verkiezing leden Hoofdbestuur (zie Bijlage B).

6. Aanwijzen lijsttrekker SGP Tweede Kamerverkiezingen D.V. in 2007 (zie Bijlage C).

7. Mededelingen.

8. Collecte voor de kosten van de maaltijd.

9. Afsluiting ochtenddeel en gebed voor de maaltijd.

PAUZE

10. Gebed na de maaltijd en opening middagvergadering.

11. Opening van de bijeenkomst met het thema "Een kleine spin in een groot web; Over de positie van de SGP in een netwerksamenleving" door W. Kolijn, algemeen voorzitter van het Hoofdbestuur.

Direct na de opening zal een nota van de Guido de Brès-Stichting, het studiecentrum van de SGP, over dit onderwerp worden gepresenteerd door de voorzitter van het bestuur van die stichting, de heer dr. W. Fieret.

Aansluitend zal een korte inleiding worden gehouden door de heren G.R.J. van Heukelom, lid van Gedeputeerde Staten van Zeeland en ds. J. Koppelaar, predikant te Abbenbroek en bestuurslid van de Guido de Brès-Stichting.

Daarna vindt een forumdiscussie plaats o.l.v. de heer W. Kolijn.

Naast de twee hierboven vermelde inleiders zal de heer drs. M.W. van Buuren, auteur van de hierboven bedoelde nota, medewerker van de Erasmus Universiteit Rotterdam en kandidaat gemeenteraadslid in Capelle a/d IJssel, deel uitmaken van het forum.

12. Rondvraag (vragen inleveren bij het Hoofdbestuur aan het begin van de pauze).

13. Collecte voor het Verkiezingsfonds.

14. Slotwoord door ds. F. Mallan.

15. Sluiting (15.30 uur).

Te uwer informatie zij nog vermeld dat het **Stembureau** uit de volgende personen bestaat:

voorzitter:

dhr. C. van der Berg, Marjoleinlaan 28, 2991 HL Barendrecht

leden:

dhr. J.G. Heijcoop, Husselsesteeg 25, 3881 LC Putten

dhr. J.N. Simonse, Kennemerlandlaan 25, 8302 NC Emmeloord

dhr. C. Westhuis, Middelweg 29, 4196 JG Geldermalsen

dhr. J. Geuze, Burg. van Berchemstraat 17, 4691 JL Tholen

dhr. G. van der Meyden, Dorpsweg 67, 3738 CB Maartensdijk

dhr. J. Soet, Heemraadhof 27, 2922 CK Krimpen a/d IJssel

dhr. S.J. Heetebrij, Burg. Ten Veldestraat 27, 8281 ZN Genemuiden

dhr. J.C. Ruissen, Fortrapastraat 13, 4431 BT 's-Gravenpolder

dhr. G. Wijnne, Coragestraat 49, 8081 XG Elburg

Het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij,

ds. A. van Heteren, partijvoorzitter

W. Koliijn, algemeen voorzitter

drs. P.A. Zevenbergen, secretaris

Bijlage A

Begroting van de SGP-partijkas voor het jaar 2006 en vaststelling van de ledenbijdrage 2006 (met terugwerkende kracht) en 2007

	EURO'S		
	BEGROTING 2006	BEGROTING 2005	VERWACHTING 2005
LASTEN			
lasten partijbureau	187.483	188.250	181.667
bijdrage studiecentrum	200.757	85.757	85.757
bijdrage voorlichting	162.825	77.336	77.336
bijdrage jongeren	228.935	47.275	47.275
bijdrage fractie	32.000	-	-
partijorgaan	274.000	260.500	258.000
bestuurs-/vergaderkosten	40.000	40.000	40.000
dotatie verkiezingsfonds	-	34.425	34.965
extra dotatie verk.fonds	-	17.000	14.000
Totaal lasten	1.126.000	750.543	739.000
BATEN			
ledenbijdragen	390.000	344.250	350.000
partij-orgaan	286.000	277.500	272.000
renten	35.000	30.000	37.000
giften	145.000	10.000	10.000
subsidie	-	113.000	340.000
Totaal baten	856.000	774.750	1.009.000
Verwacht resultaat 2005	270.000	-	
SALDO	-	24.207	270.000

TOELICHTING:

	BEGROTING 2006	BEGROTING 2005	VERWACHTING 2005
Studiecentrum:			
totale lasten	217.307	226.307	226.307
totale baten	16.550	16.550	16.550
	<u>200.757</u>	<u>209.757</u>	<u>209.757</u>
subsidie ministerie	-	124.000	124.000
tekort	<u>200.757</u>	<u>85.757</u>	<u>85.757</u>
Voorlichtingscentrum:			
totale lasten	168.950	176.750	176.750
totale baten	6.125	13.414	13.414
	<u>162.825</u>	<u>163.336</u>	<u>163.336</u>
subsidie ministerie	-	86.000	86.000
tekort	<u>162.825</u>	<u>77.336</u>	<u>77.336</u>
Jongerenorganisatie:			
totale lasten	319.285	329.650	329.650
totale baten	90.350	79.875	79.875
	<u>228.935</u>	<u>249.775</u>	<u>249.775</u>
subsidie ministerie	-	202.500	202.500
tekort	<u>228.935</u>	<u>47.275</u>	<u>47.275</u>

Op grond van de begroting 2006 stelt het Hoofdbestuur in verband met het vervallen van de rijkssubsidie voor om de ledenbijdrage voor het jaar 2007 alsook met terugwerkende kracht voor het jaar 2006 vast te stellen op €15,=

Bijlage B

Verkiezing leden Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur stelt in de hierna vermelde gevallen de volgende kandidaten voor (telkens in alfabetische volgorde).

I. Aftredend en herkiesbaar, J.P. Tanis

- a. drs. A.P. de Jong
De heer De Jong, geboren op 7 augustus 1963, is Hoofd Riskmanagement van een grote bankinstelling. Verder is hij lid van de Raad van Advies van de Burgland Groep te Stolwijk. De heer De Jong is diaken/penningmeester van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Noordeloos.
- b. J.P. Tanis
De heer Tanis, geboren op 14 juli 1961, is controller bij een werkgeversorganisatie. Hij is lid van het Hoofdbestuur van de SGP, voorzitter van het bestuur van Voorlichting & Vorming en raadslid te Sliedrecht. De heer Tanis is lid van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Sliedrecht.

II. Aftredend en herkiesbaar, drs. P.A. Zevenbergen

- a. mr. A.D. Muilwijk
De heer Muilwijk, geboren op 7 juni 1965, is organisatieadviseur. Hij is lid van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland te Alblasserdam.
- b. drs. P.A. Zevenbergen
De heer Zevenbergen, geboren op 18 februari 1956, is wethouder van de gemeente Alblasserdam en adjunct-directeur van het Wartburg College te Rotterdam. Hij is lid van het Hoofdbestuur van de SGP en vervult daarnaast diverse nevenfuncties, zoals voorzitter van het bestuur van de Stichting Adullam, lid College voor Arbeidszaken (VNG), vice-voorzitter Regio Zuid-Holland-Zuid, etc. De heer Zevenbergen is lid van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland te Alblasserdam.

III. Vacatures ds. J.H. van Daalen en drs. J. van Belzen

- a. ds. H. van den Belt
Ds. Van den Belt, geboren op 8 juni 1971, is predikant van de Hervormde gemeente te Nijkerk in de Protestantse Kerk in Nederland. Verder is hij lid van de Raad van Advies voor het Gereformeerd Belijden van de Generale Synode van de PKN en lid van de Raad van Advies van de stichting International Church Plants (ICP).
 - b. ds. P. van der Kraan
Ds. Van der Kraan, geboren op 6 februari 1948, is predikant van de Hervormde gemeente te Bleskensgraaf in de Protestantse Kerk in Nederland. Verder is hij voorzitter van het Contactorgaan Gereformeerde Gezindte (COGG).
- én**
- c. M.F. van Leeuwen
De heer Van Leeuwen, geboren op 23 april 1948, is voorzitter van de centrale directie van het Hoornbeeck College. Verder is hij voorzitter van de SGP-fractie in de Provinciale Staten van Utrecht en lid van de Raad van Advies van de SGP. De heer Van Leeuwen is ouderling van de Nederlandse hervormde gemeente (in hersteld verband) te Maartensdijk.
 - d. mr.drs. Th. F. Roest
De heer Roest, geboren op 13 december 1966, is advocaat. Hij is lid van de Raad van Advies van de SGP en 2^e secretaris van de provinciale vereniging Noord-Holland van de SGP. Verder is hij secretaris van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond. De heer Roest is lid van de Hersteld Nederlandse Hervormde Kerk en 2^e secretaris van de Hervormde Evangelisatievereniging op Gereformeerde Grondslag te Haarlem e.o.

Bijlage C

Aanwijzen lijsttrekker SGP Tweede Kamerverkiezingen D.V. in 2007

De algemene vergadering wijst ten behoeve van de verkiezing van de leden voor de Tweede Kamer in het jaar, voorafgaande aan het jaar waarin vermoedelijk Tweede Kamerverkiezingen zullen worden gehouden, bij vrije stemming de lijsttrekker aan. De kandidaat is ten minste twee jaar lid van de partij en niet ouder dan 65 jaar, tenzij hij reeds zitting heeft in de Tweede Kamer. Het Hoofdbestuur kan, na consultatie van de Raad van Advies, een gemotiveerde aanbeveling doen. Deze aanbeveling wordt op de agenda voor de jaarvergadering vermeld. De aanbeveling behoeft niet meer dan één naam te bevatten (art. 15, eerste t/m derde en elfde lid van het Algemeen Reglement).

Het Hoofdbestuur beveelt de heer ir. B.J. van der Vlies aan als lijsttrekker voor de SGP bij de D.V. in 2007 te houden Tweede Kamerverkiezingen. De heer Van der Vlies heeft zich opnieuw bereid verklaard een verkiezing tot lijsttrekker te willen aanvaarden. Het Hoofdbestuur is zeer content over de wijze waarop de heer Van der Vlies zijn ambt uitoefent. Mede gelet op zijn jarenlange ervaring beschikt hij over een grote deskundigheid en veel (parlementaire) ervaring. Daarbij komt dat hij breed het vertrouwen geniet, zowel binnen als buiten de partij. Tot slot zij vermeld dat de partij gediend is met een zekere mate van stabiliteit en continuïteit nu het zich in een cruciale periode in haar bestaan bevindt.

Bijlage 2

Kwantitatief overzicht

	<i>Aantal per 31 december 2005</i>	<i>Aantal per 31 december 2004</i>
Zetels in Tweede Kamer	2	2
Zetels in Eerste Kamer	2	2
Zetels in Europees Parlement (samen met ChristenUnie)	2	2
Leden	26.400	25.900
Abonnees op <i>De Banier</i>	6.159	6.120
Plaatselijke kiesverenigingen	226	229
Provinciale verenigingen	11	11
Gedeputeerden	1	1
Leden Provinciale Staten	23	23
Burgemeesters (incl. 1 waarnemend burg.)	5	6
Wethouders	41	38
Raadsleden	270	271

Bijlage 3

Verslag algemene vergadering 2 april 2005

1.1 Opening

De voorzitter, ds. A. van Heteren, opent de vergadering en heet een ieder hartelijk welkom. Hij spreekt de wens uit dat de Heere Zijn zegen aan deze bijeenkomst zal verbinden.

Vervolgens deelt hij nog mee dat in het gebed het overlijden van de heer K. Meuleman sr. zal worden aangehaald. Voorts meldt hij dat de heren mr. B.J. van Putten (burgemeester van de gemeente Putten), ds. A. Vlietstra en ds. H. Zweistra met kennisgeving afwezig zijn. Hoofdbestuurslid ds. D. Heemskerk zal in verband met andere verplichtingen tegen de middag ter vergadering komen.

Hij vraagt aan de leden van het stembureau om zich na het zingen van het Wilhelmus te begeven naar de door de leden van de regelingscommissie te wijzen ruimte voor het tellen van de stemmen. Hij maakt er nog op attent dat agenda, verslag vorige partijdag, voorstellen, etc. allemaal te vinden zijn in het Jaarverslag 2004. Niet-afgevaardigden hebben een agenda met de daarbij behorende bijlagen ontvangen tegelijk met hun toegangskaart.

Vervolgens wordt op verzoek van de voorzitter Psalm 106 vers 2 en 4 gezongen, waarna hij Hoséa 5 : 1-15 leest en voorgaat in gebed. Daarna spreekt hij een openingswoord uit naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte.

De tijd die door Hoséa wordt getekend is geen beste tijd. Het is een tijd van wetsovertreding en -verachting. Hoséa laat zien wat het gevolg daarvan is. "Daarom zal ik Efraïm zijn als een mot, en den huize van Juda als een verrotting" (vs. 12).

Een mot is heel anders dan een felle jonge leeuw. Mot en verrotting zijn processen die almaar verder de samenleving uithollen en aantasten. Dat treft ook onze samenleving. Als het om het onderwijs gaat, wordt door sommigen gesteld dat reformatische en islamitische scholen actief de geldende publieke moraal moeten uitdragen al gaat dat in tegen de eigen opvattingen. Abortuspillen zijn via internet te verkrijgen en werklozen kunnen desgewenst worden doorverwezen naar een baan in de prostitutie. En de aantasting van binnenuit gaat ons ook niet voorbij. Denk maar aan de vele jongeren die zich schuldig maken aan drankmisbruik. De toestand in ons land is zorgelijk en wordt steeds zorgelijker. Sommigen laten zich door angst leiden en zoeken steun waar het niet gezocht moet worden. Het Tienstammenrijk zocht ook steun bij de wereldmachten van die dagen, doch het bleek een gebroken rietstaf te zijn waarmee het beschaamd is uitgekomen. Natuurlijk is er op onderdelen herkenning bij de islam, maar het aangaan van allianties is uitgesloten omdat islam en christendom ten principale onverenigbaar zijn. Wat zou het groot zijn om het oog te mogen slaan op de Almachtige, Die kan verlossen door velen of door weinigen. Ook Hoséa wijst die weg.

De krankheid werd gezien. Het werd gezien dat het niet goed ging. Maar toch werd de Heere niet aangeroepen en werd er geen schuld beleden voor de Heere. De uitkomst werd gezocht bij de machtigen van die tijd, maar Hoséa zegt: "Maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet helen". De oordelen zullen doorgaan en het Tienstammenrijk is dan ook weggevoerd. De Heere heeft het volk tijdelijk verlaten. Totdat Hij het brengt tot ware schuldbeleving, zoals daarvan ook gelezen wordt in Daniël 9. "Wij hebben gezondigd, en hebben onrecht gedaan, en goddelooslijk gehandeld, en gerebelleerd, met af te wijken van Uw geboden, en van Uw rechten." Toen werd gepleit op de Naam des Heeren: "Om Uws Zelfs wil, o mijn God!" Toen werd de Heere gezocht, hetgeen Hij uit genade heeft willen belonen door hen uit de ballingschap te doen terugkeren. Wat zou het groot zijn als ook in ons land de krankheid zou mogen worden gezien en het niet zou worden verwacht van aardse machten en krachten, maar eerlijk schuld beleden zou worden voor de Heere. Als land en volk met Daniël zouden mogen zeggen: "Wij hebben gezondigd".

Dat hebben we ook allemaal persoonlijk nodig. Dat we geopende ogen ontvangen voor onze zondekwaal. Opdat op Gods tijd en wijze plaatsgemaakt mag worden voor Christus Die voor Zijn kerk de zaligheid en vergeving van de zonden heeft verworven. Zij belijden dat de Heere in de schuld heeft gebracht. Zij eindigen in God Die hen getrokken heeft uit de macht van de duisternis. "Vreest niet, gij klein kuddeken", geldt voor dat volk, "want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven".

1.2 Telegram aan H.M. de Koningin

De voorzitter deelt mee dat een telegram wordt gezonden aan H.M. de Koningin met de volgende inhoud:

*"Hare Majesteit de Koningin
p/a Paleis Huis ten Bosch*

Majesteit,

De leden en het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij die op dit moment in Utrecht in algemene vergadering bijeen zijn, betuigen hun eerbied jegens Uwe Majesteit en spreken hun hartelijke verbondenheid uit aan U en Uw Koninklijk Huis.

Afgelopen jaar hebt U moeten ervaren dat verdriet en vreugde dicht bij elkaar liggen. Wij wensen U toe dat de Heere U kracht mag geven het grote verlies van Uw ouders te dragen en te verwerken.

Dit jaar mag U herdenken dat U vijftientig jaar geleden ingehuldigd werd als Koningin der Nederlanden. U sprak toen de waardevolle woorden "Mijn Schild ende Betrouwen zijt Gij, o God, mijn Heer." Die woorden zijn de Staatkundig Gereformeerde Partij uit het hart gegrepen. We spreken de hoop uit dat die woorden u bij de taak die nog op U wacht Uw leidraad mogen zijn.

De zorgen van en in ons land zijn groot. De Staatkundig Gereformeerde Partij hoopt dat U de wijsheid, kracht en gezondheid mag ontvangen om ons volk nog vele jaren te regeren, en dat in gehoorzaamheid aan het Woord dat de levende God ons voorhoudt.

De leden en het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij bidden u van harte de zegenwens toe uit Psalm 134: "De HEERE zegene u uit Sion, Hij, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft."

Utrecht, 2 april 2005

*drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris van het Hoofdbestuur van de SGP"*

1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

Op verzoek van de voorzitter worden de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus staande gezongen.

2. Vaststellen verslag van de Algemene Vergadering gehouden op 28 februari 2004

De tekst van het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

3.1 Vragen naar aanleiding van verslag partijsecretaris

Van de mogelijkheid vragen te stellen naar aanleiding van het verslag wordt geen gebruik gemaakt. De voorzitter zegt de heer Zevenbergen hartelijk dank voor het samenstellen van het verslag en wenst hem sterkte toe voor de toekomst.

3.2 Vaststellen balans, staat van baten en lasten en de toelichting daarop

De voorzitter merkt op dat in het verleden regelmatig vragen zijn gesteld - onder meer door de kiesvereniging te Vianen - over het feit dat de onderhavige stukken door de ledenvergadering moeten worden vastgesteld en dat orgaan op grond daarvan ook het Hoofdbestuur zou moeten dechargeren. Dit jaar is dat voor het eerst ook zo vorm gegeven.

Er blijken geen vragen te zijn over de desbetreffende financiële stukken die vervolgens ongewijzigd worden vastgesteld. De Algemene Vergadering dechargeert het Hoofdbestuur.

3.3 Voorstel Hoofdbestuur inzake ledenbijdrage 2006

Met het voorstel om de ledenbijdrage voor 2006 op hetzelfde niveau te houden als in 2005, te weten op € 13,50, wordt ingestemd.

4.1 Voorstellen Hoofdbestuur

Het in Bijlage B bij de agenda vermelde voorstel tot wijziging van art. 3, derde en vierde lid en art. 11, eerste lid van het Algemeen Reglement (voorstel nr. 1) en het voorstel tot wijziging van de statuten (voorstel nr. 2) wordt met algemene stemmen aanvaard.

4.2 Voorstel Gemeentelijke Kiesvereniging "Groen van Prinsterer" te Rijssen

De voorzitter wijst erop dat een amendement op dit voorstel (voorstel nr. 3 zoals vermeld in Bijlage B bij de agenda) is ontvangen van de kiesvereniging te Nieuwleusen. De tekst daarvan - inclusief het preadvies van het Hoofdbestuur - is te vinden in *De Banier* van 25 maart 2005, nr. 6, pag. 18. Gemakshalve leest de voorzitter het amendement en het preadvies voor.

Het bestuur van de kiesvereniging te Nieuwleusen pleit ook ter vergadering nog eens voor het bieden van de mogelijkheid aan de leden van kiesverenigingen om hun bestuur mandaat te verlenen als het gaat om het opgeven van namen met betrekking tot de kandidaatstelling voor een aantal verkiezingen om zodoende enige flexibiliteit te bewerkstelligen.

Vanuit de gemeentelijke kiesvereniging te Rijssen wordt gesteld dat hun voorstel de vitaliteit van de kiesverenigingen niet aantast. Uit een door hen gehouden ledenenquête blijkt niet dat het opgeven van namen een door leden belangrijk punt wordt gevonden. Voor het behandelen van actuele onderwerpen is veel meer belangstelling. En het agenderen van dit punt voor een vergadering waarop verder geen huishoudelijke zaken worden behandeld, is ook lastig. Gepleit wordt om elke kiesvereniging vrij te laten in de manier waarop hiermee wordt omgegaan.

Namens de kiesvereniging te Wierden wordt opgemerkt dat het opgeven van namen helemaal geen probleem is als het punt maar tijdig wordt geagendeerd voor een te houden daarvoor geschikte ledenvergadering. Deze kiesvereniging ondersteunt het preadvies van het Hoofdbestuur van harte. De kiesvereniging te Lisse ondersteunt echter het voorstel van de gemeentelijke kiesvereniging te Rijssen. Indien bijvoorbeeld het kabinet tussentijds moet aftreden en nieuwe verkiezingen worden gehouden, moet twee keer een vergadering over de kandidaatstelling worden geregeld. Deze kiesvereniging besteedt de tijd liever aan activiteiten die ook effect kunnen sorteren.

De voorzitter besluit de discussie met op te merken dat het Hoofdbestuur van oordeel is dat dit punt gemakkelijk kan worden meegenomen in een reguliere ledenvergadering of in de marge van een openbare vergadering of anderszins.

Uit de stemming bij handopsteken blijkt dat een overgrote meerderheid het amendement verwerpt. Hetzelfde geldt voor het voorstel zelf.

4.3 Voorstel plaatselijke kiesvereniging te Apeldoorn

Het gaat om voorstel nr. 4 over reductie op dubbele lidmaatschappen zoals vermeld in Bijlage B bij de agenda.

De voorzitter merkt daarover het volgende op.

Volgens de statuten van de SGP-Jongeren moeten bestuursleden van studieverenigingen, jongerengroepen en studiecommissies altijd óók lid zijn van een plaatselijke kiesvereniging. In de praktijk blijkt deze eis echter niet te worden gehandhaafd. Van jongeren die actief worden bij de SGP-Jongeren wordt gevergd dat die lid zijn van een bij de SGP-Jongeren aangesloten jongeren- of studievereniging. Het lidmaatschap van een plaatselijke kiesvereniging wordt alleen geëist indien in de desbetreffende regio geen jongeren- of studievereniging bestaat. In dit opzicht zal dus niet snel sprake zijn van financieel ongemak omdat een dubbellidmaatschap niet wordt geëist, althans niet in de praktijk. De SGP-Jongeren overwegen dit punt mee te nemen bij een op handen zijnde wijziging van de statuten, waarbij de hiervoor bedoelde in de praktijk gehanteerde regels zullen worden geformaliseerd.

Overigens hecht het Hoofdbestuur wel veel waarde aan het betrekken van de jongeren bij plaatselijke kiesverenigingen en is ons er veel aan gelegen om eventuele financiële belemmeringen daarvoor uit de weg te ruimen. Om die reden is onderzoek verricht naar de mogelijkheden van reductie op dubbele lidmaatschappen van jongeren. Daaruit blijkt dat de mogelijkheden van reductie zeer klein zijn nu de Wet subsidiëring politieke partijen bepaalt dat uitsluitend leden die een bepaald minimum aan contributie betalen, als lid mogen worden meegeteld voor de bepaling van de hoogte van de

subsidie. Zodra de wijziging van de Wet subsidiëring politieke partijen in werking treedt, zal worden bezien of een korting op een dubbel lidmaatschap toch nog tot de mogelijkheden behoort, maar er is weinig reden tot optimisme.

Deze mededeling leidt niet tot het stellen van vragen of het maken van opmerkingen.

5. Rede van ir. B.J. van der Vlies, voorzitter Tweede-Kamerfractie

De heer Van der Vlies spreekt een rede uit onder de titel "Moed en krachten" waarna hij door de voorzitter wordt bedankt voor zijn weldoordachte, inhoudsrijke en principiële betoog.

De integrale tekst van de partijrede, waarnaar korthedshalve wordt verwezen, is als bijlage bij *De Banier* van 8 april 2005 (84^e jaargang, nr. 7) toegezonden aan alle leden en donateurs van de SGP.

6. Uitslag verkiezing leden Hoofdbestuur

De voorzitter maakt de uitslag van de verkiezing van de leden van het Hoofdbestuur bekend.

Voor de vacature wegens het vertrek in 2004 van ds. D.J. Budding zijn door het Hoofdbestuur de volgende kandidaten voorgesteld, te weten de heren ds. A. Vlietstra en ds. H. Zweistra. Er zijn 387 geldige stemmen uitgebracht. Op ds. Vlietstra zijn 226 stemmen uitgebracht en op ds. Zweistra 161 stemmen. Ds. Vlietstra is derhalve gekozen.

Voor de vacature wegens het vertrek van ir. A. Waaijenberg zijn door het Hoofdbestuur de volgende kandidaten voorgesteld, te weten de heren mr. M.J.W. Hoek en L. Kisteman. Er zijn 386 geldige stemmen uitgebracht en 1 blanco stem. Op de heer Hoek zijn 264 stemmen uitgebracht en op de heer Kisteman 122 stemmen. De heer Hoek is derhalve gekozen.

Verder is ds. D. Heemskerk aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is ds. C.M. Buijs. Er zijn 385 geldige stemmen uitgebracht en 2 blanco stemmen. Op ds. Heemskerk zijn 382 stemmen uitgebracht en op ds. Buijs 3 stemmen. Ds. Heemskerk is derhalve herkozen.

Tot slot is de heer H. Uil aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is dr. R. Bisschop. Er zijn 386 geldige stemmen uitgebracht en 1 blanco stem. Op de heer Uil zijn 362 stemmen uitgebracht en op de heer Bisschop 24 stemmen. De heer Uil is daarmee herkozen.

De voorzitter wenst de gekozen en de herkozen leden van het Hoofdbestuur sterkte en Gods zegen toe voor de in dit verband te verrichten werkzaamheden.

7. Mededelingen van Voorlichting & Vorming

De heer J.P. Tanis gaat in zijn bijdrage vooral in op de nodige voorbereidingen op de D.V. in 2006 te houden raadsverkiezingen. Hij wijst op de noodzakelijke herkenbaarheid van kandidaten, zowel voor wat betreft de kerkelijke achtergrond als de leeftijdsopbouw. Ook is van belang goed te letten op de kwaliteit van (potentiële) raadsleden. Het dualisme vraagt nieuwe en andere vaardigheden dan voorheen het geval was. In dat verband attendeert hij op de D.V. in mei/juni weer te houden kadercursussen. Naast het opstellen van de kandidatenlijst zijn er nog vele activiteiten, zoals het opstellen van een verkiezingsprogramma. Hij adviseert daarbij ook de achterban te betrekken. Voor wat betreft de publiciteit zou sprake moeten zijn van een "permanente campagne". Publiciteit wordt steeds belangrijker, maar vooral: de SGP heeft een waarde(n)volle boodschap. Bij publiciteit is niet alleen van belang na te denken over het wat, maar vooral ook over het hoe. Hij nodigt uit gebruik te maken van de expertise bij Voorlichting en Vorming en spreekt de wens uit dat de Heere God Zijn zegen over al deze werkzaamheden zal willen schenken.

8. Mededelingen

De voorzitter doet een vijftal mededelingen.

In de eerste plaats meldt hij dat aan een ieder één exemplaar van de partijrede gratis ter beschikking wordt gesteld. In de pauze kan die worden afgehaald bij de balie. Daarnaast wordt bij een volgende *Banier* ook een exemplaar van de partijrede gevoegd.

In de tweede plaats wijst hij nog eens op de regiobijeenkomsten zoals die nu in een cyclus van ong. 2½ jaar in 15 verschillende regio's worden belegd. Gelet op het belang daarvan wordt met klem gevraagd die bijeenkomsten ook te bezoeken. We kunnen van elkaar leren als het gaat om de voortdurende inspanningen die nodig zijn om de vitaliteit van de partij te bevorderen. Maar aan leren gaat ontmoeten vooraf. Daarom doet de voorzitter een dringend appèl op de besturen van de kiesverenigingen om de regiobijeenkomsten bij te wonen.

In de derde plaats wordt gemeld dat met het voorgaande samenhangt dat ledenwerving eigenlijk structureel aandacht zou moeten hebben. Helaas blijkt dat niet overal zo te zijn. Om die reden wil het Hoofdbestuur vandaag het "startschot" geven voor een ledenwerfactie die loopt D.V. tot en met de verkiezingsdag van de gemeenteraadsleden.

Het motto van de actie is: Werf mee voor de SGP!

Alle kiesverenigingen worden opgeroepen zich maximaal in te spannen voor ledenwerving. Het gaat om meer betrokkenheid op staatkundig gereformeerde politiek in een tijd van diep verval. Een vergelijking tussen de omvang van de gereformeerde gezindte en het aantal SGP-stemmers leidt tot de conclusie dat het ledenaantal nog flink moet kunnen groeien. Lid zijn betekent mee kunnen praten, maatschappelijke betrokkenheid en is van belang voor het rekruteren van volksvertegenwoordigers. Kortom, zaken die uitgebreid aan de orde komen in de regiobijeenkomsten. Het is daarom ook zo van belang die te bezoeken.

In de middagpauze kan door elke kiesvereniging een ledenwerfset worden afgehaald zodat degenen die daarvan nog nooit gebruik hebben gemaakt een indruk krijgen van hetgeen daarin zit. Ten behoeve van ledenwerving kunnen dergelijke gratis sets bij het partijbureau worden opgevraagd. In de ledenwerfset zit voor de secretaris een formulier waarmee hij de nieuwe leden kan laten registreren bij het partijbureau. Gevraagd wordt van dat formulier gebruik te maken tijdens de actie.

Meer informatie over de ledenwerfactie volgt in een volgende *Banier*.

In de vierde plaats wordt gewezen op het feit dat kiesverenigingen eind januari een brief hebben ontvangen over propaganda bij verkiezingen. In die brief is gevraagd namen van propagandacoördinatoren door te geven aan het partijbureau. Van een groot aantal kiesverenigingen en provinciale verenigingen moet die opgave nog worden ontvangen. Aan de kiesverenigingen die dat nog moeten doen wordt met klem gevraagd dat alsnog zo snel mogelijk te doen.

In de vijfde plaats merkt de voorzitter op dat vragen voor de rondvraag (punt 13 van de agenda) aan het begin van de pauze bij het Hoofdbestuur dienen te worden afgegeven. Er wordt nogmaals op geattendeerd dat de rondvraag is bedoeld voor afgevaardigden die namens hun kiesvereniging een eenvoudige vraag willen stellen waarvan verwacht mag worden dat die ter plaatse beantwoord kan worden.

9. Collecte voor de kosten van de maaltijd

De voorzitter zegt dat de kosten voor de maaltijd ong. € 17,= bedragen. Daarnaast zijn er natuurlijk de kosten van zaalhuur, de gratis partijrede, etc. Hij roept daarom op tot milddadigheid. Tijdens het zingen van Psalm 31 vers 1, 3 en 19 wordt gecollecteerd.

10 Afsluiting ochtenddeel en gebed voor de maaltijd

Op verzoek van de voorzitter besluit ds. J.H. van Daalen het ochtenddeel met gebed en vraagt hij tevens een zegen voor de te nuttigen maaltijd.

11. Gebed na de maaltijd en opening middagvergadering

De voorzitter vraagt de heer ir. B.J. van der Vlies om de middagvergadering te openen. De heer Van der Vlies leest daartoe Johannes 21 : 15-25 en gaat voor in gebed. Daarna wordt op zijn verzoek gezongen Psalm 43 vers 3 en 5.

Vervolgens deelt de voorzitter mee dat op het aan H.M. de Koningin verzonden telegram een antwoord is ontvangen. Het bericht luidt als volgt:

"Den Haag, 2 april 2005

*De Weledelgestrengste Heer
Mr. V.A. Smit
Algemeen Secretaris van de
Staatkundig Gereformeerde Partij*

Op verzoek van Hare Majesteit de Koningin breng ik U, het bestuur en de leden van de Staatkundig Gereformeerde Partij, heden in algemene vergadering bijeen, haar hartelijke dank over voor Uw vriendelijke bericht en de gevoelens van verbondenheid met haar en haar Huis zoals daarin tot uitdrukking gebracht.

Adjutant van Hare Majesteit de Koningin

*C.L.A.N. van Tartwijk
Luitenant-kolonel vlieger van de
Koninklijke Luchtmacht"*

12. Opening themabijeenkomst over "vrijheid van meningsuiting" door W. Koliijn, algemeen voorzitter van het Hoofdbestuur

De heer Koliijn opent de themabijeenkomst met enkele inleidende woorden en geeft daarna het woord aan mr. C.G. van der Staaij. Vervolgens spreekt de heer Van der Staaij zijn referaat uit.

De integrale tekst van het referaat, waarnaar korthedshalve wordt verwezen, is onder de titel "Zeggen wat je denkt?" vermeld in *De Banier* van 8 april 2005 (84^e jaargang, nr. 7, pag. 11-15), die is toegezonden aan alle leden en donateurs van de SGP.

Aan het forum nemen naast de algemeen voorzitter en de inleider ook deel de heren mr.dr. J.T. van den Berg, mr. A. Weggeman en drs. S. Stoop.

De voorzitter vraagt de leden van het forum in aansluiting op het uitgesproken referaat een reactie daarop te geven.

Het referaat wordt getypeerd als een heldere en goede analyse van de juridische en politieke situatie van dit moment.

Het forumlid dr.mr. J.T. van den Berg benadrukt dat de huidige situatie nog alle gelegenheid biedt om onze standpunten uit te dragen en we dus niet te snel in onze schulp moeten kruipen. Anderzijds moet die constatering geen reden zijn tot gerustheid, want er zijn duidelijk bedreigingen te onderkennen. Grondrechten worden begrensd door algemene rechtsbeginselen en juist die beginselen staan veelal haaks op onze opvattingen.

Het forumlid drs. S. Stoop onderstreept dat we ons niet moeten laten verleiden tot simplisme. Het gaat vaak om complexe vraagstukken waarbij we de eigen integriteit in beeld moeten houden. Het forumlid mr. A. Weggeman benadrukt het belang van het kennen van de grenzen zonder juridisch met het vraagstuk om te willen gaan. Hij wijst op het belang van de aard en de strekking van uitlatingen en de wijze waarop, de onderlinge samenhang en de context waarbinnen die gedaan worden.

In de daaropvolgende discussie komt onder meer aan de orde dat ook het mensbeeld de visie op de vrijheid van meningsuiting bepaalt en vooral intermenselijke verhoudingen van cruciaal belang zijn. Desgevraagd wordt bevestigd dat rechterlijke uitspraken precedenten scheppen en de interpretatie

van rechters belangrijk is, maar rechters ook kijken naar de feiten en juist dan heel belangrijk blijkt te zijn wat in casu aan de orde is. In de praktijk blijken er dan nauwelijks vergelijkbare kwesties te zijn. Een ander punt dat aan de orde komt is de noodzaak om onze boodschap authentiek te laten zijn, het gaat om standpunten en niet om mensen. Niemand mag nodeloos worden gekwetst. Beseft moet worden wat woorden teweeg kunnen brengen. De heer Van der Staaij vraagt zich in dit verband af of de (parlementaire) onschendbaarheid (van volksvertegenwoordigers) niet te ver gaat. Ook komt aan de orde de vraag welke strategie moet worden gekozen als het gaat om deze "strijd der geesten". Is het niet beter te stellen dat er geen vrijheid van meningsuiting mag zijn, tenzij het in overeenstemming is met Gods Woord? De heer Van den Berg merkt op dat een dergelijke opvatting gemakkelijk tot staatsabsolutisme kan leiden. Vanuit de SGP is altijd erkend dat er vrijheden zijn, doch ingekaderd binnen de grenzen van Gods Woord, dus het "ja, mits". Tot slot wordt nog gevraagd naar de spanning tussen het invulling geven aan het theocratisch gedachtegoed en het geven van vrijheid aan andersdenkenden. De heer Van der Staaij antwoordt dat ook dan moet worden uitgegaan van vrijheid, ook van andersdenkenden, en dat ook kritiek moet worden aanvaard op eigen stellingnames, maar dat ook grenzen moeten worden aangegeven waarbinnen die vrijheid moet blijven. Zo mag vrijheid niet leiden tot godslasterlijke zaken. Het blijft zoeken naar een goede balans.

De forumvoorzitter bedankt de heer Van der Staaij en ook de andere forumleden voor hun inbreng. Hij heeft een grote mate van betrokkenheid en deskundigheid opgemerkt.

13. Rondvraag

Namens de kiesvereniging Zevenhuizen-Moerkapelle wordt opgemerkt dat het de gewoonte is om het slotwoord tijdens de partijdag afwisselend te laten uitspreken door de verschillende predikanten vanuit het Hoofdbestuur. Toen het merendeel van het Hoofdbestuur uit predikanten bestond, kwamen zodoende alle kerken uit de achterban van de SGP regelmatig aan de beurt. Dat veranderde volgens de kiesvereniging met een gewijzigde samenstelling van het Hoofdbestuur. Hiervoor is al eerder aandacht gevraagd en zijn ook toezeggingen gedaan. In 1998 heeft bijvoorbeeld ds. D. Monster het slotwoord uitgesproken. De kiesvereniging vraagt bij vernieuwing hiervoor de aandacht. De voorzitter antwoordt dat dit ook zeker de aandacht van het Hoofdbestuur heeft en dat ook andere kerkverbanden dan die met een predikant in het Hoofdbestuur zijn vertegenwoordigd daarvoor in aanmerking zullen blijven komen.

De heer B.G. Ippel vraagt waarom het Hoofdbestuur zich laat adviseren door een niet democratisch gekozen afvaardiging van wethouders. De voorzitter vermoedt dat de vragensteller duidt op de totstandkoming van de brochure over regeerambt en vrouw. Over de concepttekst daarvan zal inderdaad overleg worden gevoerd met het zogenoemde wethoudersoverleg, maar dat niet alleen. Er zal een veel bredere consultatieronde worden gehouden binnen de partij.

Namens de kiesvereniging te Echteld wordt gevraagd of er ook propagandamateriaal beschikbaar is met betrekking tot het aanstaande referendum over de Europese grondwet. De voorzitter antwoordt dat er wel aandacht aan zal worden besteed door middel van advertenties en regionaal te houden bijeenkomsten, maar er zijn geen aanplakbiljetten e.d.

Namens de kiesvereniging te Barneveld wordt opgemerkt dat is gelezen van een verruiming ten aanzien van de positie van een vrouw op de kandidatenlijst als het gaat om de samenwerking met de ChristenUnie. De vraag is of dit het begin is van een verruiming in het algemeen als het om dit onderwerp gaat. De voorzitter verwijst korthedshalve naar hetgeen is vermeld in *De Banier* over de nieuwe samenwerkingsregeling. De kop boven het artikel in het *Reformatorisch Dagblad* geeft het gevoel weer van de desbetreffende journalist. De brochure over regeerambt en vrouw zal het standpunt van het Hoofdbestuur bevatten. De ingestelde begeleidingscommissie zal verzoeken tot samenwerking met de ChristenUnie toetsen aan de nieuwe regeling en het Hoofdbestuur daaromtrent adviseren. Door deze commissie in te stellen wordt de objectiviteit en zorgvuldigheid bevorderd.

De heer A. de Gruijter heeft een aantal op persoonlijke titel te stellen vragen. De eerste is dat hij meent dat de rondvraag daarvoor juist is bedoeld en dus niet is voorbehouden aan afgevaardigden. De voorzitter antwoordt dat het vast beleid is dat alleen afgevaardigden namens hun kiesvereniging vragen stellen, doch dat daarmee in dit geval bij wijze van uitzondering met enige souplesse zal

worden omgegaan. De volgende vraag is of het rapport over mediagebruik voor leden van de SGP beschikbaar is. De voorzitter verwijst naar de criteria zoals die zijn vermeld in het Jaarverslag 2004 (pag. 16-17). Op een soortgelijke vraag over de samenwerkingsregeling antwoordt de voorzitter eveneens onder verwijzing naar bedoeld jaarverslag (pag. 17-18) en naar hetgeen daarover is vermeld in *De Banier*. De laatste vraag is of de hedenmorgen uitgesproken partijrede ook beschikbaar gesteld kan worden aan de leden van het Kabinet en die van de Tweede Kamer. De voorzitter vindt dat een goede suggestie en geeft dat de Tweede-Kamerfractie in overweging.

Van de zijde van de kiesvereniging te Renkum wordt een opmerking gemaakt over de klank en het volume van het orgel(spel). De voorzitter antwoordt dat het geen pijporgel is en bovendien het inregelen van het geluid niet meevalt voor een zaal als de onderhavige.

Mevrouw W. van Dongen-van Bezooijen wijst op de haars inziens afnemende vitaliteit van kiesverenigingen. De beginselen van de SGP zijn het echter meer dan waard uitgedragen te worden in deze geseclariseerde wereld. Verder vraagt zij of samenwerking met de ChristenUnie niet steeds moeilijker wordt nu die partij meestal een zelfde stemgedrag vertoont als GroenLinks. Zoiets is haars inziens veel belangrijker dan een eventuele plaats van een vrouw op een gecombineerde kandidatenlijst. Een principiële opstelling is niet voorbehouden aan een bepaald geslacht. De voorzitter antwoordt dat vitale kiesverenigingen inderdaad van groot belang zijn. Als het gaat om de richtlijnen voor samenwerking met de ChristenUnie is de eventuele positie van de vrouw op een gecombineerde kandidatenlijst één van de criteria waaraan getoetst wordt, maar niet de enige. Ook de inhoud van het verkiezingsprogramma is bijvoorbeeld een criterium dat daarbij in ogenschouw wordt genomen.

14. Afscheid Hoofdbestuurslid de heer ir. A. Waaijberg

De voorzitter zegt te betreuren dat de heer Waaijberg als lid van het Hoofdbestuur terug treedt. Hij neemt in hartelijke bewoordingen afscheid en zegt de heer Waaijberg heel hartelijk dank voor alles wat hij heeft mogen doen voor de partij en wenst hem voor de toekomst Gods zegen toe.

De heer Waaijberg dankt de leden van het Hoofdbestuur voor de goede en harmonieuze samenwerking. Hij hoopt dat die bestendig mag blijven. Er zijn verschillende ontwikkelingen die aanleiding geven tot zorg. Toch moeten we niet al te zeer op die ontwikkelingen zien, maar op de Heere. De Heere is het waard om gediend te worden en het beginsel van de SGP is tot heil van heel het volk. De Heere was innerlijk met ontferming bewogen over de schare omdat zij waren als schapen die geen herder hebben (Matth. 9:36). Hij wenst ons toe zo de Heere te volgen en wenst daarbij Gods hulp en zegen toe.

De voorzitter verzoekt de heer Waaijberg staande toe te zingen Psalm 146 vers 3, hetgeen daarna geschiedt.

15. Collecte voor het Verkiezingsfonds

Tijdens het zingen van Psalm 118 vers 3 en 8 wordt gecollecteerd.

16. Slotwoord

Ds. D. Heemskerk leest Nehemía 4 : 1-6. Hij spreekt een slotwoord uit naar aanleiding van vers 4a: "Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn".

Nehemía is bezig met het werk van God. Dat is niet een zaak van alleen Nehemía, maar van alle lagen van de bevolking. Zo zijn er kooplieden, apothekers, ja ook vrouwen, die met elkaar één doel hebben, namelijk de herbouw van Jeruzalem en van de stenen muur. Maar ook zijn er die niet meedoen. Er is koren én kaf, er zijn er die noch koud noch heet zijn. De werkers aan de stad en de muur worden gehoond. Zij hebben tegenstand te verduren vanwege het werk en hun geringe getal. Doch zij zijn bezig met een duidelijk werk, de grenzen worden getrokken. Dat is ook de taak van de SGP. Om duidelijke en heldere grenzen te trekken. Het is nodig om het beginsel uit te dragen. Daarbij is het Woord van God de maatstaf. En de vrouwen ondersteunen in de tijd van Nehemía in het gebed. Zijn er ook nu nog biddende vrouwen die bezet zijn met de nood van onze samenleving? Het uitdragen van ons beginsel staat haaks op de tijdgeest. Dat kost hoon en spot. Wat zoeken die

mensen toch? Wat willen zij toch klaarmaken met die enkele kamerzetels? Denken zij echt enige invloed te kunnen uitoefenen? "Doch wij bouwden den muur" (vs. 6). Zij bleven aan het werk. Spot brengt bij de Heere. "Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn".

De SGP heeft een hoog ideaal, het gaat om de dingen van Gods Koninkrijk, om de Naam en de zaak van de levende God. Dat is nooit een zaak van de massa geweest, maar altijd van enkelen die oproepen tot gehoorzaamheid aan Gods Woord, die de kracht van het gebed kennen. Het is niet onze zaak, maar Gods zaak. Wij moeten het Woord van de levende God uitdragen. En ontvangen wij dan hoon en spot, dan moeten wij geen andere regels en normen aanvaarden, maar bij ons werk blijven. "Doch wij bouwden den muur". Dat de Heere een ieder op de plaats waarop hij gesteld is, mag geven om te volharden, ondanks de spot, hoon en verachting die verdragen moeten worden.

Vervolgens gaat ds. Heemskerk voor in gebed en wordt op zijn verzoek Psalm 89 vers 20 gezongen.

17. Sluiting

De voorzitter dankt een ieder voor zijn aanwezigheid en inbreng. Hij zegt de leden van de regelingscommissie, de leden van het stembureau, de organist, de verschillende sprekers en het forum in het bijzonder hartelijk dank voor de bewezen diensten.

Ook zegt hij ds. Heemskerk dank voor het uitspreken van het slotwoord.

Hij merkt op dat wij deze dag samen zijn geweest rondom Gods Woord. Dat moet het richtsnoer zijn van ons politiek handelen, in welk verband dan ook. Hij spreekt de wens uit dat de Heere de in het verband van onze partij te verrichten arbeid met Zijn zegen zal mogen bekronen.

Vervolgens verzoekt hij de kamerleden staande toe te zingen Psalm 84 vers 3, hetgeen daarna geschiedt.

Tot slot wenst hij een ieder wel thuis en een gezegende zondag waarna hij de vergadering sluit.

Verslag van de penningmeester (toelichting op de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2005; bedragen afgerond op 1.000 euro's)

Het is met zeer gemengde gevoelens dat ik u dit financiële verslag over het voor onze partij zeer bijzondere jaar 2005 uitbreng. Immers, bij vonnis van 7 september 2005 heeft de Rechtbank in 's-Gravenhage de Staat der Nederlanden bevolen aan de Staatkundig Gereformeerde Partij geen subsidie meer te verstrekken. De minister van Binnenlandse Zaken heeft dan ook onze aanvraag tot subsidie voor het jaar 2006 afgewezen. De ook elders in dit jaarverslag opgenomen begroting 2006 toont daarvan de sporen voor de partij. Het Hoofdbestuur heeft uiteraard besloten in beroep te gaan tegen deze afwijzing. Desalniettemin hebben we in 2006 vooralsnog rekening te houden met een exploitatie zonder overheidssubsidie. Voorts besloot het Hoofdbestuur zich beperkingen op te leggen in de uitvoering van noodzakelijke uitbreidingen, die mogelijk waren geworden door hoger vastgestelde subsidiegrondslagen voor de politieke partijen. Echter, voor een goede voortgang van alle partijwerkzaamheden is ook besloten vooralsnog niet te snoeien in de huidige personele bezetting. Wij hopen dan ook dat onze achterban haar schouders kan en wil zetten onder de voorgenomen aanpassingen voor de begroting 2006 en de komende jaren. Dat de partij op deze wijze, met voor haar leden nog maar geringe financiële consequenties, in staat is voort te gaan, komt doordat wij het boekjaar 2005 met een zeer groot positief resultaat kunnen afsluiten. Met terugwerkende kracht naar het jaar 2004 werd eerst eind 2005 de verhoging van de subsidiebijdragen door aanpassing van de subsidiegrondslag en verbreding van de subsidiabele doelen in het kader van de Wet subsidiering politieke partijen (Wsp) ontvangen. Daardoor werd ruim € 475.000,- meer subsidie voor de partij ontvangen. Door deze verlate vaststelling waren hiervoor door de partij nog geen nieuwe bestedingen in uitvoering gebracht, zodat de jaarrekening door dit bedrag als netto-bate positief wordt beïnvloed.

Hieronder vermelden wij u een korte toelichting op de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2005, waarbij de bedragen worden afgerond op 1.000 euro's.

BATEN

Partijbijdragen

Voor 26.000 leden werd in het afgelopen boekjaar de partijbijdrage ontvangen. In de begroting was gerekend op 25.500 leden. Hierdoor ontvingen we € 7.000,- meer aan partijbijdragen

Partij-orgaan

De inkomsten van ons partij-orgaan *De Banier* hebben de begroting met € 45.000,- overschreden. Voor het grootste gedeelte hiervan waren de ontvangen giften daar verantwoordelijk voor. Juist toen de uitspraak van de rechter plaatsvond over het "droogleggen" van de SGP ontvingen onze leden een acceptgiro ter bestrijding van de kosten van de verhoogde oplages van *De Banier*. Zij bedachten de partij toen met aanmerkelijk hogere giften dan andere jaren.

Subsidie

De hiervoor reeds gememoreerde aanpassing van de Wet subsidiering politieke partijen met terugwerkende kracht naar 2004, deed de begroting overschrijden met het enorme bedrag van € 478.000,-.

Rente

Door de sterk hogere liquide middelen als gevolg van de subsidieverhoging werd ook € 10.000,- meer aan rente ontvangen dan begroot.

Giften

Ook hier heeft de rechterlijke uitspraak al zijn positieve uitwerking gehad. Het driedubbele van de begroting, € 30.000,--, werd gerealiseerd.

LASTEN

Partijbureau

De lasten van het partijbureau bleven € 7.000,-- binnen de begroting. Hiervoor waren lagere personeelskosten, door de latere fulltime indiensttreding van de algemeen secretaris dan voorgenomen, verantwoordelijk. Anderszins waren er belangrijk hogere kosten van advies door de rechterlijke procedures die moesten worden gevoerd.

Bijdragen in tekorten

Studiecentrum SGP

De Guido de Brès-Stichting zou in haar exploitatie voor 2005 een partijbijdrage benodigen van € 86.000,--. In werkelijkheid hebben zij dit jaar geen bijdrage van de partij nodig. Het studiecentrum ontving, ook door de aanpassing van de Wspp, € 46.000,-- meer subsidie dan begroot. Daarnaast bleven de exploitatielasten € 40.000,-- binnen de begroting. Door het plotselinge overlijden van de directeur van het studiecentrum en de nog niet vervulde vacature in 2005 waren er lagere personeelskosten.

Stichting Voorlichtings- en Vormingscentrum

Voor het Voorlichtings- en Vormingscentrum was een partijbijdrage voor 2005 voorzien van € 77.000,--. In werkelijkheid wordt de bijdrage € 75.000,--. De kosten van voorlichting vielen € 2.000,-- lager uit.

SGP-jongeren

De SGP-jongeren zouden voor 2005 kunnen rekenen op een partijbijdrage van € 47.000,--. De bijdrage wordt in werkelijkheid € 33.000,--. Ook hier is sprake van een hogere subsidiebijdrage vanuit de Wspp.

Partij-orgaan

De werkelijke lasten in 2005 van de uitgave van ons partij-orgaan *De Banier* waren nagenoeg gelijk aan de begroting.

Vergaderkosten

De diverse kosten van vergaderingen konden € 2.000,-- binnen de begroting worden gehouden.

Verkiezingsfonds

Aan het verkiezingsfonds kon € 44.000,-- meer worden gedoteerd dan was begroot. Deze verhoging is ontstaan door het hogere positieve resultaat van de exploitatie van ons partij-orgaan *De Banier* dan begroot, zoals hiervoor eerder gemeld door de grotere giftenstroom bij *De Banier*.

Resultaat

Het positieve resultaat voor het boekjaar 2005 is door de hiervoor genoemde oorzaken uitgekomen op € 625.000,-- meer dan het begrote bedrag van € 24.000,--.

Ten slotte

Ondanks de teleurstellende ervaringen die we in 2005 als partij moesten incasseren, is er anderszins de grote verwondering over het financiële resultaat van 2005. Voor alles komt de Heere de oprechte dankbaarheid daarvoor toe. Ook zeggen wij graag al onze leden en in dit afgelopen jaar zelfs ook niet-leden, hartelijk dank voor hun financiële ondersteuning. Hopende op deze blijvende steun vanuit de achterban voor de toekomst en het behaalde resultaat uit 2005 mag dit straks mede dienen als een goede basis voor het subsidieloze tijdperk.

Boven dit alles hoop ik dat wij onze steun en verwachting, in alle moeilijkheden die we als partij meemaken, alleen op de Heere zullen stellen. Die God is ons een vaste Burg.
Waarvan ds. L.G.C. Ledebouer met de volgende regels dichtte (enigszins aangepast):

*Een vaste Burg is onze God,
Hij zal ons wel bewaren,
Bij Hem berust mijn weg en lot,
Zijn oog blijft op ons staren.*

*Al zijn wij ook in 't heetste vuur,
Geen nood, de Heer' gaat mede;
Hij is ons een Schild en Muur,
En heeft voor ons gestreden.*

*O, ja! Hij is dezelfde God,
De JA van eeuwicheden;
Hoe of de wereld Hem bespot,
In Hem is al onz' vrede.*

*Het ga met ons door brandend vuur,
En 't loeien der orkanen;
Geen nood! Hij is om ons een Muur,
En zal de weg ons banen.*

*Hij baant de weg, waar wij ook gaan,
Gebaand van eeuwicheden;
Wij hebb'n genoeg aan Zijn genâ,
Jezus heeft volstreden!*

Amen.

Elspeet, 21 februari 2006

J.D. Heijkamp, penningmeester

SAMENGEVOEGDE BALANS PER 31 DECEMBER 2005*(bedragen in euro's)*

	<u>31-12-2005</u>	<u>31-12-2004</u>
AKTIEF		
Materiele vaste activa		
Kerstenhuis - aankoop	80.773	83.949
Kerstenhuis - renovatie	-	4.036
Kantoorinrichting/apparatuur	13.888	23.301
Financiële vaste activa		
Effecten	314.700	314.700
Deposito's	1.414.897	684.815
Vorderingen		
Rekening-courant		
Guido de Bres Stichting, Studiecentrum SGP	14.392	12.475
Stichting Voorlichtings- en Vormingscentrum SGP	35.068	26.073
SGP-jongeren	3.456	5.698
Stichting Fractiebijstand SGP	-	4.333
Partijbijdragen	5.049	8.303
Rente	23.485	18.872
Overige	39.941	35.799
Subsidies	69.820	22.100
Liquide middelen	19.185	35.982
	<u>2.034.654</u>	<u>1.280.436</u>
PASSIEF		
Vermogen	1.502.255	876.258
Voorzieningen		
Onderhoud Kerstenhuis	35.879	22.518
Verkiezingsfonds	312.975	230.812
Dekking tekorten gelieerde stichtingen / vereniging	98.147	74.925
Kortlopende schulden		
Rekening-courant Stichting Fractiebijstand SGP	1.125	-
Partij-orgaan	27.314	28.030
Overige	56.959	47.893
	<u>2.034.654</u>	<u>1.280.436</u>

SAMENGEVOEGDE REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER HET JAAR 2005*(bedragen in euro's)*

	2005		2004
	<u>uitkomst</u>	<u>begroting</u>	<u>uitkomst</u>
BATEN			
Partijbijdragen	351.008	344.250	349.650
Partij-orgaan	322.308	277.500	294.241
Subsidie	590.500	113.000	112.837
Rente	40.157	30.000	36.933
Giften	30.023	10.000	15.630
Overige	-	-	-
	<u>1.333.996</u>	<u>774.750</u>	<u>809.291</u>
LASTEN			
Partijbureau	181.505	188.250	105.427
Bijdragen in tekorten	107.697	210.368	250.400
Partij-orgaan	262.055	260.500	259.514
Vergaderkosten	37.627	40.000	31.959
Verkiezingsfonds	95.893	51.425	69.692
Overige	-	-	-
	<u>684.777</u>	<u>750.543</u>	<u>716.992</u>
Resultaat	<u>649.219</u>	<u>24.207</u>	<u>92.299</u>

Aan het bestuur van de
Staatkundig Gereformeerde Partij
's-Gravenhage

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Ik heb de hierbij afgedrukte samengevoegde balans per 31 december 2005 en de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2005 van de Staatkundig Gereformeerde Partij en de Stichting Huisvestingszaken SGP te 's-Gravenhage gecontroleerd. Deze stukken zijn ontleend aan de door mij gecontroleerde jaarrekening 2005 van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Bij die jaarrekening heb ik op 15 februari 2006 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt.

De samengevoegde balans en de samengevoegde rekening van baten en lasten zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging. Het is mijn verantwoordelijkheid hierbij een accountantsverklaring te verstrekken.

Oordeel

Ik ben van oordeel dat deze samengevoegde balans per 31 december 2005 en samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2005 op alle van materieel belang zijnde aspecten in overeenstemming zijn met de jaarrekening waaraan deze zijn ontleend.

Voor een beter inzicht in de financiële positie en in de resultaten van de vereniging alsmede in de reikwijdte van mijn controle dienen deze stukken te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening, waaraan deze zijn ontleend, alsmede met de door mij daarbij verstrekte accountantsverklaring.

Toelichting

Zonder afbreuk te doen aan mijn oordeel vestig ik de aandacht op de in de rapportage genoemde onzekerheid met betrekking tot het voortbestaan van de vereniging. Op grond van een rechterlijke uitspraak is de subsidiering van de vereniging door de Staat met ingang van het jaar 2006 stopgezet.

Uit de uiteenzetting blijkt dat een duurzame voortzetting van de vereniging niet onmogelijk is. Derhalve zijn de toegepaste grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de vereniging.

Zeist, 15 februari 2006

A.C. Kronenburg
registeraccountant